

Strategia Rozwoju Gminy Kuźnia Raciborska do 2030 roku

Kuźnia Raciborska, 2023

Spis treści

I.	Wprowadzenie	4
II.	Przebieg prac nad strategią	4
1.	Ankietyzacja	4
2.	Konsultacje społeczne	5
3.	Najważniejsze wnioski wynikające z procesu ankietyzacji oraz spotkań konsultacyjnych	5
III.	Wnioski z diagnozy i analiza SWOT	6
1.	Wnioski z diagnozy sytuacji społecznej	7
1.1.	Kluczowe rekomendacje wynikające z diagnozy społecznej	9
2.	Wnioski z diagnozy sytuacji gospodarczej	9
2.1.	Kluczowe rekomendacje wynikające z diagnozy gospodarczej	9
3.	Wnioski z diagnozy sytuacji przestrzennej	10
3.1.	Kluczowe rekomendacje wynikające z diagnozy przestrzennej	11
4.	Analiza SWOT	11
IV.	Kierunki strategiczne rozwoju gminy	15
1.	Założenia rozwojowe	15
1.1.	Misja	16
1.2.	Wizja	17
2.	Cele strategiczne w wymiarze społecznym, gospodarczym i przestrzennym oraz kierunki działań	18
3.	Kierunki zagospodarowania przestrzennego Gminy Kuźnia Raciborska	21
3.1.	Model struktury funkcjonalno-przestrzennej	21
3.2.	Kształtowanie polityki przestrzennej w gminie	23
4.	Zakres interwencji na wybranych obszarach strategicznej interwencji	24
4.1.	Interdyscyplinarny obszar strategicznej interwencji	25
1.	OSI konkurencyjne	25
2.	OSI problemowe	26
4.2.	Realizacja przedsięwzięć i terytorialnego wymiaru interwencji Strategii Rozwoju Województwa Śląskiego „Śląskie 2030”	27
5.	Plan gospodarowania wodami oraz Plan Zarządzania Ryzykiem Powodziowym	29
5.1.	Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry	29
5.2.	Plan zarządzania ryzykiem powodziowym	31
V.	Kluczowe inwestycje, ich rezultaty i potencjalne źródła finansowania	32
1.	Kluczowe inwestycje	32
2.	Oczekiwane rezultaty i wskaźniki ich osiągnięcia	40
3.	Potencjalne źródła finansowania	42
VI.	Komplementarność z dokumentami strategicznymi wyższego rzędu	44

VII. System realizacji Strategii	45
1. Wdrażanie Strategii	45
2. Monitoring, ewaluacja oraz raportowanie realizacji Strategii	47
3. Spójność z dokumentami sektorowymi gminy	47
Spis tabel	50
Spis rysunków	51
Załączniki	51

I. Wprowadzenie

Strategia rozwoju to uporządkowana, długofalowa koncepcja rozwoju, ukierunkowana na maksymalne wykorzystanie potencjału rozwojowego gminy, neutralizację problemów oraz stworzenie jak najlepszych warunków dla funkcjonowania społeczności lokalnej, przy jednoczesnym dostosowaniu planów do zmieniającego się otoczenia społeczno-gospodarczego.

Dokument został przygotowany w oparciu o diagnozę sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej, analizę danych zastanych, konsultacje z mieszkańcami oraz przedstawicielami władz lokalnych, jak i dogłębną ankietyzację mieszkańców. Zebrane informacje uzupełniono danymi statystycznymi pozyskanymi z Urzędu Miejskiego, lokalnych instytucji oraz dostępnych baz danych. Dzięki temu, opracowany dokument w sposób obiektywny definiuje aktualną sytuację gminy i zachodzące w niej procesy, a także odzwierciedla rzeczywiste potrzeby mieszkańców i ich oczekiwania w zakresie rozwoju gminy.

Jako podstawowe cele strategicznego procesu zarządzania gminą należy wskazać:

- Poprawę warunków życia społeczności lokalnej we wszystkich aspektach jej funkcjonowania.
- Wykorzystanie dostępnych zasobów lokalnych w celu zapewnienia rozwoju gminy i stworzenia przewagi konkurencyjnej, umożliwiającej skuteczną rywalizację z gminami o charakterze konkurencyjnym - tak pod względem lokalizacji, jak i dostępnego potencjału.
- Tworzenie sprzyjających warunków dla kształtowania pozytywnych relacji między mieszkańcami oraz efektywnej współpracy różnych środowisk.

Należy zwrócić uwagę na fakt, iż potrzeby mieszkańców ulegają zmianom, zwłaszcza w tak długiej perspektywie czasowej, jak horyzont przyjęty w Strategii. Zdefiniowane w ramach niniejszego dokumentu priorytety, cele i kierunki mają na celu optymalizację wykorzystania aktualnie dostępnych zasobów i mocnych stron Gminy, umożliwienie pozyskania nowych zasobów, a także wzmocnienie jej pozycji względem innych gmin, po to, by efektywniej zaspokajać potrzeby społeczności lokalnej.

Koncentracja na zdefiniowanych w procesie planowania strategicznego celach i priorytetach umożliwi pełne wykorzystywanie potencjału gminy także dzięki sprawnej inżynierii finansowej, wykorzystującej w optymalny sposób środki finansowe pochodzące z różnych źródeł (środki własne, fundusze unijne, kredyty itp.).

II. Przebieg prac nad strategią

1. Ankietyzacja

W terminie od 29.09.2022 do 21.10.2022 roku na stronie internetowej Urzędu Miejskiego w Kuźni Raciborskiej dostępna była ankieta dla mieszkańców pod linkiem <https://forms.gle/RCCshcaf6YXoAS48>. W wyniku przeprowadzonej ankietyzacji uzyskano 112 odpowiedzi. Większość ankietowanych, czyli aż 108 osób (96%) zadeklarowało, że gmina Kuźnia Raciborska jest ich miejscem zamieszkania, a 26 badanych (23%) ma na jej terenie rodzinę. W ankiecie najintensywniej udzielały się osoby zamieszkujące Miasto Kuźnia

Raciborska (w liczbie 52 osób – 47%), oraz Rudy (w liczbie 21 osób – 19%). W pozostałych sołectwach aktywność była na podobnym poziomie: Turze – 9 osób (8%), Siedliska - 8 osób (7%), Budziska oraz Ruda Kozielska – po 7 osób (6%) i Jankowice – 6 osób (6%). Najmniejszy udział w badaniu mieli mieszkańcy sołectwa Ruda (1,1%). Wśród badanych, największą grupą były osoby, które zamieszkują Gminę powyżej 10 lat (93 osoby – 85%).

W 2023 roku mieszkańcy mieli także możliwość zgłaszania za pośrednictwem ankiety on-line własnych pomysłów inwestycyjnych (przedsięwzięć, projektów, inicjatyw), które przyczynią się do rozwoju Gminy. Mogły to być projekty infrastrukturalne, jak i tzw. działania "miękkie" (szkoleniowe, doradcze, edukacyjne). W ankiecie wzięło udział 7 osób. Zdaniem ankietowanych, w Gminie Kuźnia Raciborska powinno się zainwestować w projekty służące rozwojowi turystycznemu Kuźni i biznesów w gminie, zaspokojeniu potrzeb mieszkańców w zakresie aktywności fizycznej i rozwoju kultury, zmniejszeniu kosztów utrzymania oczyszczalni ścieków, udostępnieniu nowych terenów pod budowę domów i przyciąganiu nowych mieszkańców do Gminy.

2. Konsultacje społeczne

Warsztaty w sprawie opracowania strategii rozwoju gminy Kuźnia Raciborska odbyły się 25.04.2023 r. o godzinie 13.30 w Urzędzie Miejskim na ul. Słowackiego 4, 47-420 Kuźnia Raciborska. Warsztaty podzielono na dwa spotkania, pierwsze dla radnych gminy, drugie dla mieszkańców poszczególnych sołectw. W obu spotkaniach uczestniczył burmistrz gminy, Paweł Macha. Podczas warsztatów uczestnicy przedstawiali swoje propozycje silnych i słabych stron gminy w formie otwartej dyskusji na forum. Porządek dyskusji wyznaczały kolejne obszary, które podlegały analizie przez mieszkańców (infrastruktura, społeczeństwo, edukacja, sport turystyka, gospodarka biznes, środowisko). Podczas warsztatów mieszkańcy mieli także możliwość zdefiniowania wyróżników gminy, czyli elementów perspektywicznych, stanowiących o jej przyszłości, jak i określić, jakie są ich zdaniem strategiczne inwestycje mogące długofalowo podnieść konkurencyjność gminy.

3. Najważniejsze wnioski wynikające z procesu ankietyzacji oraz spotkań konsultacyjnych

Konsultacje społeczne i ankietyzacja mieszkańców pozwoliły określić najważniejsze atuty gminy Kuźnia Raciborska, na których powinna oprzeć swój rozwój w nadchodzących latach, czyli jej silne strony, oraz kluczowe inwestycje. Wskazali także obszary problematyczne - takie, które wymagają interwencji w pierwszej kolejności.

Wśród mocnych stron Kuźni Raciborskiej na pierwszy plan wysunęły się rozległe tereny zielone, rozwinięta infrastruktura turystyczna oraz dogodne położenie - gmina znajduje się pomiędzy dużymi ośrodkami gospodarczymi, m.in. Raciborzem, Rybnikiem i miejscowościami woj. opolskiego, z którym graniczy. W kontekście położenia ważna jest także linia kolejowa biegnąca przez Kuźnię Raciborską, łącząca ją z sąsiednimi województwami (opolskim i dolnośląskim), oraz dostęp do rzeki Odry i Rudy. Wskazano jednocześnie, że bliskość rzek wiąże się także z zagrożeniem w postaci destrukcyjnych dla całej gminy powodzi. Mieszkańcy wyrazili także dumę ze swojego bogatego dziedzictwa historycznego (Kuźnia Raciborska to obszar, który został ukształtowany przez wpływy kultur: czeskiej, niemieckiej, polskiej, morawskiej, śląskiej oraz żydowskiej). Najważniejszym śladem przeszłości jest Pocysterski Zespół Klasztorno-Pałacowy w Rudach, który wybudowali koło 1252 Cystersi z Jędrzejowa. Kolejną mocną stroną są liczne tereny, które można przeznaczyć na inwestycje i rozwój przemysłu, oraz na rozwój budownictwa

mieszkaniowego, w tym wielorodzinnego. Warta uwzględnienia jako mocna strona jest także aktywność społeczna mieszkańców, którzy angażują się w wydarzenia kulturalne i tworzą społeczność o silnym przywiązaniu do lokalnych tradycji i kultury.

Zdaniem mieszkańców największym problemem (słabą stroną) w gminie jest brak dostępu do sieci kanalizacyjnej i gazowej w wielu budynkach mieszkalnych. Ankietowani zwrócili także uwagę na potrzebę rozwoju budownictwa jednorodzinnego i wydzielenie działek na ten cel, oraz na rozwój budownictwa wielorodzinnego z myślą o młodych mieszkańcach Gminy. Również z myślą o młodych mieszkańcach powinno się zainwestować w infrastrukturę zachęcającą do zakładania rodzin na terenie gminy (atrakcyjna oferta edukacyjna i rozwój przedszkoli). Niedostatki badani zauważają także w jakości infrastruktury drogowej – ich zdaniem istnieje potrzeba remontu dróg i zwiększenia bezpieczeństwa na drogach poprzez budowę chodników. Mieszkańcy wskazali także potrzebę polepszenia estetyki gminy, m.in. poprzez remont elewacji budynków użyteczności publicznej oraz ich wnętrz.

Czynniki, które ankietowani wskazali jako te, które należy uwzględnić w planowaniu rozwoju gminy, to potrzeba rozwoju turystyki i jej promocja, rozwój lokalnej gospodarki oraz działania mające zachęcić młodych mieszkańców do pozostania jej terenie, aby zmniejszyć saldo wymeldowań. Zwrócono również uwagę na potrzebę intensyfikacji ogółu działań wpływających na poprawę jakości życia w gminie – poprawę estetyki i funkcjonalności przestrzennej, inwestycje w infrastrukturę oraz działania kulturalne i sportowe, jak i ochronę przyrody, w tym poprzez inwestycję w OZE i energetykę opartą o własne zasoby. Mieszkańcy i przedstawiciele władz lokalnych zaznaczyli również, że ważne dla nich jest planowanie inwestycji pod kątem zrównoważonego rozwoju, czyli takiego, który nie skupia się wokół jednego obszaru. W gminie od lat praktykuje się „zrównoważony rozwój”, skupiony wokół ogółu działań pozwalających zwiększyć standard życia mieszkańców. Plany inwestycyjne nie powinny zakładać monopolistyczności rozwoju w ramach jednego obszaru – doświadczenia z ostatnich lat pokazały, że tylko rozwój zrównoważony zapewni regularne zyski nawet w obliczu niesprzyjających okoliczności wynikających z zewnątrz.

III. Wnioski z diagnozy i analiza SWOT

Na potrzeby Strategii Rozwoju Gminy Kuźnia Raciborska do roku 2030 opracowano szczegółową diagnozę, która stanowi załącznik nr 1 do Strategii. W niniejszym rozdziale zaprezentowane zostały najważniejsze wnioski z przeprowadzonej diagnozy. Zostały one podzielone na 3 zasadnicze części – społeczną, gospodarczą i przestrzenną. W diagnozie przedstawiono sytuację gminy na tle województwa oraz powiatu raciborskiego.

Źródło: Opracowanie własne

Na podstawie przeprowadzonej diagnozy, zidentyfikowano zarówno główne obszary problemowe, jak i kluczowe czynniki rozwojowe (wyróżniki), które przyjęto jako podstawę do sformułowania wizji gminy, a także jej założeń strategicznych (celów) na nadchodzące lata.

1. Wnioski z diagnozy sytuacji społecznej

Według stanu na 31.12.2022 rok, gminę Kuźnia Raciborska zamieszkuje 10 893 osób. Liczba jej mieszkańców wykazuje tendencję spadkową, z niewielkim przyrostem ludności w 2022 roku. Od 2016 do 2021 roku liczba mieszkańców zmniejszyła się o 9,6%. Średnia gęstość zaludnienia na 1 km² zmalała z 94 do 85, a więc jest poniżej średniej krajowej wynoszącej 122 osoby na km². Wskaźnik wymeldowań jest wyższy niż wskaźnik zameldowań, a saldo migracji wynosi -14 osób. W gminie odnotowuje się także tendencję wzrostową liczby zgonów w ostatnich latach. Przyrost naturalny jest ujemny i w 2021 roku wyniósł -7,51. Dane te korespondują z sytuacją całego województwa śląskiego oraz kraju.

W strukturze ludności wieku można zauważyć systematyczny spadek liczebności w grupie osób w wieku produkcyjnym. Mimo to struktura ludności wg. wieku wciąż jest w gminie korzystna w porównaniu do innych obszarów terytorialnych. Podczas gdy w Polsce w 2021 roku osoby w wieku produkcyjnym stanowiły 59,1% ogółu mieszkańców, w gminie wartość wyniosła 65,8%. Wciąż jednak w kolejnych latach najprawdopodobniej będą uwidaczniać się zjawiska starzenia się społeczeństwa w gminie Kuźnia Raciborska.

Nad bezpieczeństwem mieszkańców czuwa policja, straż pożarna i pogotowie. Terytorialnie gmina podlega pod Komisariat Policji w Kuźni Raciborskiej, zlokalizowany przy ulicy Powstańców 7. Natomiast w zakresie ochrony ludności i ratownictwa bezpieczeństwo zapewnia 8 jednostek Ochotniczych Straży Pożarnych.

W zakresie oświaty i edukacji gminę podzielono na dwa obwody szkolne, obwód w Kuźni Raciborskiej i obwód w Rudach. Na terenie gminy funkcjonuje 7 placówek publicznych realizujących zadania z zakresu edukacji szkolnej i przedszkolnej oraz 2 placówki niepubliczne.

Zadaniami z zakresu kultury i sportu zajmuje się Miejski Ośrodek Kultury, Sportu i Rekreacji, zwany również Kuźnią Kultury. W jego skład wchodzi szereg obiektów kulturalnych, w tym Dom Kultury w Kuźni Raciborskiej, świetlice wiejskie i hale sportowe. Ośrodek regularnie proponuje mieszkańcom zajęcia twórcze i aktywizujące, takie jak imprezy okolicznościowe, koncerty czy zajęcia artystyczne. Szczególnie udzielającą się grupą mieszkańców w działania kulturalne jest grupa seniorska. Działania z zakresu kultury realizuje również Miejska Biblioteka Publiczna w Kuźni Raciborskiej z dwoma filiami – w Rudach oraz Turzu, która regularnie uzupełnia księgozbiór i organizuje lekcje biblioteczne i warsztaty dla mieszkańców.

Najczęściej występujące problemy społeczne w gminie to: ubóstwo, długotrwała choroba, niepełnosprawność, bezrobocie, uzależnienie od substancji psychoaktywnych i alkoholu, starzenie się społeczeństwa, bezradność opiekuńczo-wychowawcza, przemoc domowa oraz bezdomność. Zgodnie z danymi dotyczącymi liczby rodzin korzystających z pomocy społecznej w latach 2018-2022, nastąpił niewielki spadek liczby udzielanych świadczeń pomocy społecznych. Najczęściej przyznawanym rodzajem pomocy socjalnej w gminie są zasiłki celowe, zasiłki okresowe oraz zasiłki stałe.

Infrastrukturę medyczną w gminie tworzą placówki opieki medycznej. Na terenie gminy funkcjonują 3 przychodnie. Diagnoza wykazała, że z roku na rok zwiększa się zapotrzebowanie na porady w ramach podstawowej opieki zdrowotnej i ambulatoryjnej opieki zdrowotnej. W 2021 roku w gminie Kuźnia Raciborska udzielono 44 973 porad lekarskich w ramach podstawowej opieki zdrowotnej oraz 49 085 porad w ramach ambulatoryjnej opieki zdrowotnej. W Kuźni Raciborskiej funkcjonują również 4 apteki. Na jedną aptekę w gminie przypadało w 2021 roku 691 mieszkańców. Była to najniższa wartość wśród wszystkich analizowanych jednostek administracyjnych. W gminie funkcjonują także poradnie specjalistyczne, w tym poradnia stomatologiczna, okulistyczna, ginekologiczno-położnicza, dermatologiczna, otolaryngologiczna i pracownia fizjoterapii.

Na obszarze gminy funkcjonuje 13 stowarzyszeń, takich jak Koła Gospodyń Wiejskich czy Uniwersytety Trzeciego Wieku. W gminie przyjęto „Program Współpracy Gminy Kuźnia Raciborska z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie”. Zgodnie z nim współpraca z organizacjami pozarządowymi opiera się przede wszystkim na zasadach pomocniczości, a realizują one działania w sferach, w których występują największe potrzeby społeczne. Organizacje pozarządowe regularnie otrzymują dotacje na realizację podejmowanych przez nie zadań.

Mieszkańcy gminy Kuźnia Raciborska tworzą zżyłą społeczność i chętnie angażują się w organizację i uczestnictwo w inicjatywach obywatelskich, w tym we współpracę z organizacjami pozarządowymi i instytucjami. Mieszkańcy chętnie podtrzymują lokalne tradycje i pielęgnują dziedzictwo historyczne i kulturowe. Często podejmowane są inicjatywy ukierunkowane na renowację zabytków czy budowę obiektów rekreacyjnych.

1.1. Kluczowe rekomendacje wynikające z diagnozy społecznej

- powinno się przykładać starania w celu ograniczenia liczby wymeldowań, m.in. poprzez odpowiednie działania inwestycyjne, poprawiające jakość i komfort życia mieszkańców,
- wskazane są działania ukierunkowane na przyrwył migracyjny mieszkańców, wpływające na zwiększenie ich liczby oraz wzrost potencjału demograficznego, np. poprzez promocję mieszkalnictwa na obszarach wiejskich (co koreluje ze zjawiskiem suburbanizacji),
- istotnym zagadnieniem i jednocześnie wyzwaniem na kolejne lata jest zrównoważona polityka społeczna mająca na celu stworzenie atrakcyjnych warunków zatrudnienia dla osób wkraczających w wiek produkcyjny,
- korzystnym planem rozwojowym w kontekście ujemnego salda migracji jest wyznaczenie obszarów do rozwoju budownictwa mieszkaniowego,
- ważne jest uwzględnienie stopniowo postępującego zjawisko starzenia się społeczności lokalnej i zapewnianie usług opiekuńczych dla tej grupy mieszkańców,
- wskazana jest dalsza aktywizacja mieszkańców i umacnianie poczucia przynależności kulturowej, w tym poprzez wspieranie organizacji pozarządowych w realizacji projektów społecznych.

2. Wnioski z diagnozy sytuacji gospodarczej

Mieszkańców gminy Kuźnia Raciborska cechuje wysoki wskaźnik przedsiębiorczości, a sytuacja lokalnej gospodarki jest rozwojowa. Z roku na rok przybywa zarejestrowanych podmiotów gospodarki narodowej. Największy wzrost miał miejsce w latach 2019 a 2021 – zarejestrowanych podmiotów przybyło wtedy o 9%. W 2021 roku terenie gminy funkcjonowało 818 podmiotów gospodarki narodowej i względem roku poprzedniego ich liczba wzrosła o 3,8%. Wzrost dotyczył niemal w całości sektora prywatnego.

W gminie zarejestrowane są przede wszystkim firmy sektora MŚP (mikro, małe i średnie przedsiębiorstwa). Kuźnia Raciborska jest drugą po Raciborzu miejscowością o największej liczbie mikroprzedsiębiorstw w powiecie raciborskim. Na terenie gminy funkcjonują także 2 duże podmioty, zatrudniające od 250 do 999 pracowników.

Gminę cechuje także wzrost aktywności istniejących firm, na co wskazuje wskaźnik zatrudnienia. Według stanu na 31 grudnia 2022, stopa bezrobocia w gminie wyniosła 2,55%. Dla porównania stopa bezrobocia dla powiatu wynosi 3,8%, a dla województwa 3,7 % (GUS). Udział osób długotrwale bezrobotnych zaś w stosunku do ogólnej liczby ludności wyniósł 0,94 % i od 2018 roku odsetek osób bezrobotnych utrzymuje się na niższym poziomie. Poziom bezrobocia jest więc stabilny. Zauważono jednocześnie, że większe bezrobocie występuje wśród kobiet oraz wśród osób powyżej 50 roku życia i pożądane są wszelkie działania zmierzające do aktywizacji zawodowej tych grup.

Dużym potencjałem do rozwoju gospodarczego gminy jest turystyka. Gmina Kuźnia Raciborska jest znana z licznych obiektów turystycznych, w tym zabytków. Jedną z bardziej znanych atrakcji jest Skansen Kolei Wąskotorowej w Rudach oraz Park Krajobrazowy "Cysterskie Kompozycje Krajobrazowe Rud Wielkich".

2.1. Kluczowe rekomendacje wynikające z diagnozy gospodarczej

- należy wspierać rozwój przedsiębiorczości m.in. w postaci dotacji na rozpoczęcie/rozwój własnego biznesu, ulg itp.,
- duży potencjał do rozwoju usług w gminie upatruje się w turystyce, opierającej się na uwarunkowaniach przyrodniczych oraz dziedzictwie kulturowym i historii,

- warto podjąć działania aktywizujące zawodowo osoby w wieku produkcyjnym, w tym kobiety, osoby powyżej 50 roku życia, osoby rozpoczynające dorosłe życie, jak i osoby długotrwale bezrobotne.

3. Wnioski z diagnozy sytuacji przestrzennej

Kuźnia Raciborska leży na terenie górnej Odry. Przez gminę biegną dwie rzeki – Odra i Ruda. Warunki atmosferyczne i geograficzne sprzyjają występowaniu w tym rejonie wysokich i intensywnych opadów deszczu. Najgroźniejsze powodzie dorzecza Odry to powodzie opadowo-rozlewne i opadowo-nawalne. W związku z tym w Kuźni Raciborskiej występuje ryzyko powodziowe.

Przez gminę przebiegają ważne trasy łączące Kuźnię Raciborską z ośrodkami o dużym znaczeniu gospodarczym, m.in. z województwem opolskim, Rybnikiem, Zabrzem i Raciborzem. Z gminy prowadzi również trasa łącząca powiat raciborski z autostradą A4. Ważna w kontekście transportu jest także kolej, przez którą przebiega linia łącząca Kędzierzyn Koźle i Chałupki.

Infrastruktura energetyczna w gminie jest dobrze rozwinięta. Natomiast korzystna może okazać się inwestycja w paliwo gazowe i rozwój gazociągu – według stanu na rok 2021 tylko 0,5% budynków mieszkalnych jest przyłączonych do sieci gazowej. W budynkach mieszkalnych nie funkcjonuje także scentralizowany system ciepłowniczy. Do sieci ciepłej są przyłączone dwa budynki, Szkoła podstawowa w Kuźni Raciborskiej oraz Przedszkole nr 2 w Kuźni Raciborskiej.

Gmina promuje poprawę jakości powietrza i wymianę urządzeń grzewczych na ekologiczne rozwiązania w postaci programów dofinansowań. Dzięki nim mieszkańcy mieli możliwość uzyskania wsparcia finansowego na takie rozwiązania, jak kotły na biomasę, pompy ciepła oraz instalacje fotowoltaiczne. W zakresie efektywności energetycznej przeprowadzono także termomodernizację szeregu budynków infrastruktury publicznej i mieszkaniowej.

Na terenie gminy Kuźnia Raciborska funkcjonuje Gminne Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. w Kuźni Raciborskiej, której działalność obejmuje usługi związane z gospodarką odpadami stałymi. Statystyczna ilość odpadów komunalnych wytwarzanych przez jednego mieszkańca gminy Kuźnia Raciborska rośnie. W 2019 roku wartość ta wynosiła 269 kg, natomiast w 2021 roku jeden mieszkaniec wytworzył już 354 kg odpadów komunalnych. W Kuźni Raciborskiej funkcjonuje również Punkt Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych. System gospodarki odpadami będzie podlegać dalszym przemianom.

Od lat na terenie gminy Kuźnia Raciborska prowadzone są systematyczne działania związane z budową i rozbudową systemu kanalizacji sanitarnej umożliwiającego odbiór ścieków. W Gminie funkcjonują 3 oczyszczalnie ścieków, z czego 2 są biologiczne. Największą oczyszczalnią jest gminne Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. (GPWiK Sp. z o.o.). Według danych GUS, w 2021 roku długość czynnej sieci kanalizacyjnej wynosiła 36,3 km, a korzystało z niej 6 398 mieszkańców. Ogółem korzystających z kanalizacji jest 55,3% mieszkańców gminy.

System zaopatrzenia w wodę na terenie gminy Kuźnia Raciborska opiera się na własnych ujęciach wód podziemnych zlokalizowanych w Kuźni Raciborskiej oraz Rudzie Kozielskiej. Za zaopatrzenie mieszkańców w wodę odpowiada Gminne Przedsiębiorstwo Wodociągów i

Kanalizacji Sp. z o.o. Niemal wszystkie budynki w gminie mają dostęp do wodociągu (97,9%).

Nieruchomości gruntowe wchodzące w skład mienia komunalnego gminy Kuźnia Raciborska obejmują swoją powierzchnią 12 662 hektarów, czyli w przybliżeniu 127 km². Powierzchnia gruntów zabudowanych i zurbanizowanych zajmuje około 4% powierzchni całej gminy. Budownictwo mieszkaniowe jest rozwojowe w umiarkowanym stopniu. Od 2019 roku liczba budynków mieszkalnych wzrosła o 1,2%. W gminie są także 3 693 mieszkania, a ich powierzchnia ogółem wynosi 339 542 m². Własnością gminy jest 466 mieszkań, których powierzchnia wynosi 19 943 m². Na koniec 2021 roku gmina dysponowała 444 mieszkaniami, z czego 57 było wynajmowanych socjalnie. Wskazana jest poprawa stanu technicznego mieszkań komunalnych.

W gminie występują trzy formy ochrony przyrody: Park Krajobrazowy, użytek ekologiczny i pomniki przyrody. Obszar gminy objęto szczególną protekcją celem ochrony niepowtarzalnych wartości przyrodniczych, kulturowych i krajobrazowych, związanych z działalnością zakonu Cystersów na Górnym Śląsku.

3.1. Kluczowe rekomendacje wynikające z diagnozy przestrzennej

- konieczność zabezpieczenia obszarów zagrożonych powodzią poprzez budowę Zbiornika "Kotlarnia",
- umacnianie potencjału wynikającego z położenia geograficznego gminy poprzez rozwój transportu, w tym kolei, w celach gospodarczych,
- należy zagwarantować mieszkańcom dostęp do alternatywnych źródeł energii ciepłej i elektrycznej, aby wspomóc stopniowe odchodzenie od węgla jako głównego źródła energii w budynkach mieszkalnych,
- istotna pod kątem poprawy jakości życia mieszkańców i atrakcyjności miejscowości jako potencjalnego miejsca zamieszkania jest poprawa infrastruktury kanalizacyjnej,
- wskazana jest poprawa stanu technicznego budynków użyteczności publicznej oraz wsparcie termomodernizacji zabudowy mieszkaniowej, w tym jednorodzinnej i komunalnej,
- dalsze uatrakcyjnienie przestrzeni poprzez projekty wspierające bioróżnorodność i ochronę przyrody.

4. Analiza SWOT

Analiza pozycji strategicznej oraz identyfikacja możliwych koncepcji rozwoju w oparciu o diagnozę społeczno-gospodarczą została dokonana przy pomocy analizy SWOT.

Narzędzie to umożliwia w efekcie sformułowanie misji i wizji rozwojowej gminy. Analiza opiera się o określenie determinujących rozwój gminy:

- czynników zewnętrznych: szans i zagrożeń,
- czynników wewnętrznych: mocnych i słabych stron gminy.

Analiza SWOT została opracowana na podstawie diagnozy społeczno-gospodarczo-przestrzennej, wyników ankietyzacji mieszkańców oraz przeprowadzonych warsztatów z przedstawicielami gminy Kuźnia Raciborska, dotyczących Strategii Rozwoju Gminy.

Tabela 1 Analiza SWOT

Waga	Czynniki wewnętrzne	Waga	Czynniki zewnętrzne
1,00	Mocne strony	1,00	Szanse
0,20	Walory przyrodnicze, turystyczne i historyczne (duże obszary leśne, bogate zasoby wód podziemnych, obiekty zabytkowe) [s1]	0,20	Fundusze europejskie w nowej perspektywie 2021-2027 [o1]
0,20	Dogodne usytuowanie geograficzne pomiędzy dużymi ośrodkami gospodarczymi [s2]	0,15	Ochrona i zachowanie dziedzictwa kulturowego oraz wzbogacenie walorów urbanistycznych i infrastrukturalnych wpływające pozytywnie na atrakcyjność Gminy w skali regionu [o2]
0,10	Rosnąca liczba przedsiębiorstw zarejestrowanych na terenie Gminy [3]	0,15	Wzrost zainteresowania obiektami rekreacyjnymi i historycznymi na terenie Gminy (rosnące zapotrzebowanie na usługi czasu wolnego) [o3]
0,10	Stopa bezrobocia niższa od średniej wojewódzkiej (mobilność zawodowa mieszkańców) [s4]	0,15	Współpraca międzygminna i przygraniczna, w tym z miejscowościami z woj. Opolskiego (wykorzystanie położenia geograficznego w celach gospodarczych) [o4]
0,10	Bliskość linii kolejowej [s5]	0,15	Wsparcie dla rozwoju gospodarczego, zainteresowanie nowych inwestorów okolicą [o5]
0,10	Zrównoważony rozwój gminy pod względem podziału na tereny turystyczno-rekreacyjne (część wschodnia gminy) oraz przemysłowe (tradycje od ponad 100 lat) i rolnicze (część zachodnia gminy) [s6]	0,15	Zjawisko suburbanizacji (rozwój mieszkalnictwa na obszarach wiejskich) [o7]
0,05	Wysoki poziom edukacji szkolnej i przedszkolnej [s7]	0,10	Aktywna działalność Lokalnej Grupy Działania [o6]

0,05	Szeroka oferta wydarzeń kulturalno-społecznych organizowanych przez Gminę [s8]		
0,05	Wysoki poziom bezpieczeństwa mieszkańców Gminy [s9]		
0,05	Zaangażowana społeczność lokalna i duża aktywność organizacji pozarządowych [s10]		
1,00	Słabe strony	1,00	Zagrożenia
0,20	Brak pełnej kanalizacji oraz gazociągu [w1]	0,20	Postępujące negatywne procesy demograficzne w skali całego kraju (starzejące się społeczeństwo, zwiększająca się liczba osób korzystających z pomocy społecznej) [t1]
0,20	Spadek liczby ludności wskutek ujemnego przyrostu naturalnego i zwiększonej liczby wymeldowań [w2]	0,20	Nasilające się zjawisko depopulacji (migracja zarobkowa i odpływ młodych, wykształconych ludzi) [t2]
0,15	Wymagająca rozwoju infrastruktura drogowa i ścieżki rowerowe [w3]	0,15	Spowolnienie tempa rozwoju gospodarczego wywołane sytuacją za wschodnią granicą kraju i pandemią COVID-19 [t3]
0,10	Zły stan techniczny niektórych budynków użyteczności publicznej oraz budynków socjalnych [w4]	0,15	Duża konkurencyjność sąsiednich miejscowości w zakresie oferowanych miejsc pracy i atrakcyjności zarobkowej [t4]
0,10	Brak uzbrojenia terenów przeznaczonych pod rozwój biznesu [w5]	0,10	Spadek przychodów budżetu miasta generowanych z podatków [t5]
0,10	Słabo rozwinięte zaplecze turystyczne w stosunku do istniejących atrakcji oraz słaba promocja potencjału turystycznego gminy [w6]	0,10	Niskie tempo rozwoju gospodarczego oraz społecznego [t6]
0,10	Niewystarczająco rozwinięta ochrona przed silnymi zjawiskami atmosferycznymi, w tym ochrona przeciwpowodziowa [w7]	0,10	Zagrożenia atmosferyczne, w tym powodziowe [t7]
0,05	Niedostatecznie rozwinięta komunikacja miejska [w8]		

Źródło: Opracowanie własne

Gmina Kuźnia Raciborska szczególnie wyróżnia się walorami przyrodniczymi i historycznymi. Jej powierzchnię zajmują duże obszary leśne, w tym obszary chronione oraz liczne obiekty dziedzictwa historycznego. Z tego powodu gmina ma duży potencjał do rozwoju usług opartych o turystykę. W gminie występują również bogate zasoby wód podziemnych, dzięki czemu mieszkańcy mogą cieszyć się czystą wodą wodociągową. Obszar gminy Kuźnia Raciborska charakteryzują też korzystne uwarunkowania lokalizacyjne dla zakładania i rozwoju działalności gospodarczych, a mieszkańcy gminy są aktywni zawodowo. Jednocześnie gmina boryka się z problemami społecznymi: ujemnym przyrostem naturalnym, ujemnym saldem migracji oraz starzejącym się społeczeństwem. Z tego powodu priorytetem powinno być zwiększenie standardu życia mieszkańców, w tym poprzez priorytetyzację samowystarczalności energetycznej gminy oraz promocja osadnictwa.

Tabela 2 Wyniki analizy strategicznej dla gminy

	SZANSE	ZAGROŻENIA
MOCNE STRONY	STRATEGIA AGRESYWNA	STRATEGIA KONSERWATYWNA
	Liczba interakcji	Liczba interakcji
	80	76
	Ważona liczba interakcji	Ważona liczba interakcji
11,19	9,40	
SŁABE STRONY	STRATEGIA KONKURENCYJNA	STRATEGIA DEFENSYWNA
	Liczba interakcji	Liczba interakcji
	88	68
	Ważona liczba interakcji	Ważona liczba interakcji
11,60	9,65	

Źródło: Opracowanie własne

Powyższa analiza strategiczna wykazała, że gmina Kuźnia Raciborska powinna przyjąć **strategię agresywną**. Zidentyfikowana liczba interakcji to 80, a ich ważona liczba wynosi 11,19. Strategia powinna więc skupiać się na maksymalnym wykorzystaniu mocnych stron oraz szans, które górują nad słabymi stronami i zagrożeniami.

Inwestycje, które pomogą wzmocnić silną pozycję gminy i zminimalizować zagrożenia płynące z otoczenia to między innymi stworzenie warunków do osiedlania dla nowych mieszkańców, rozwój gospodarczy z wykorzystaniem strategicznego położenia gminy na skrzyżowaniu dróg wodnych, dróg wojewódzkich oraz linii kolejowej oraz umacnianie potencjału gospodarczego frakcji turystycznej poprzez budowę i modernizację infrastruktury turystycznej oraz rekreacyjnej. Inwestycje te będą korzystne biorąc pod uwagę płynące z otoczenia szanse w postaci nasilającego się zjawiska suburbanizacji, rosnącego zapotrzebowania na usługi czasu wolnego oraz wzrost zainteresowania atrakcjami górnego

śląska, możliwość nawiązywania współpracy międzygminnej i przygranicznej. Gmina powinna również aktywnie wykorzystywać szansę w postaci dostępnych finansów zewnętrznych w celu polepszenia warunków życia i modernizacji infrastruktury, w tym poprzez budowanie niezależności energetycznej gminy.

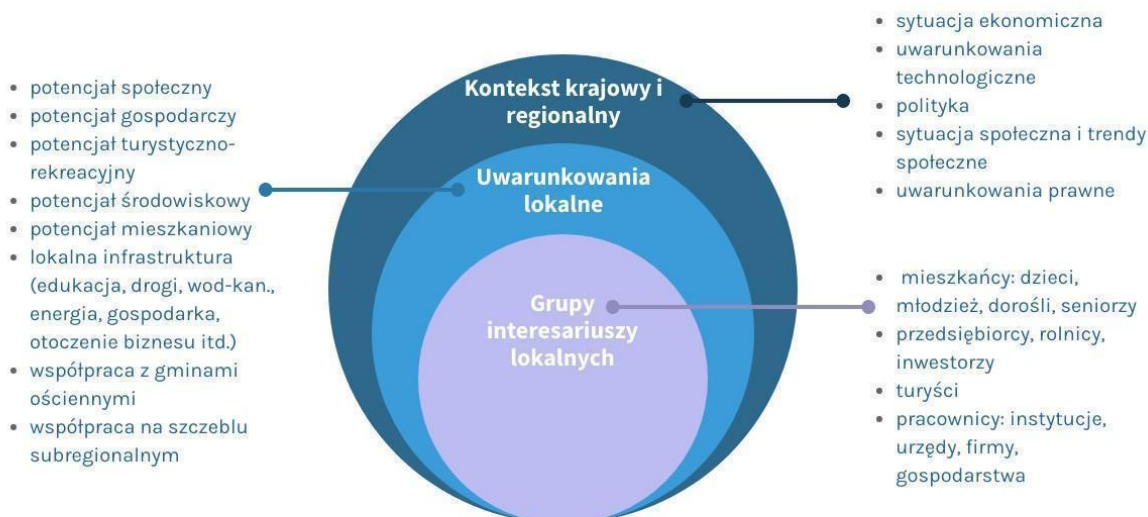
Wymienione inwestycje pomogą zlikwidować słabe strony w postaci malejącej liczby mieszkańców, infrastruktury wymagającej rozwoju, niedostatecznie rozbudowanego zaplecza turystycznego oraz braku uzbrojenia terenów przeznaczonych pod rozwój biznesu. Istotne jest także zlikwidowanie zagrożenia powodziowego oraz zagrożenia w postaci niskiego tempa rozwoju gospodarczego oraz społecznego.

IV. Kierunki strategiczne rozwoju gminy

1. Założenia rozwojowe

Harmonijny rozwój przestrzenny, gospodarczy i społeczny gminy jest ściśle powiązany z efektywnością wykorzystania tzw. czynników rozwojowych, odzwierciedlających zasoby gminy. Zasoby te umożliwiają wprowadzanie stopniowych zmian przekładających się na coraz lepsze zaspokajanie potrzeb społeczności lokalnej oraz coraz bardziej komfortowe i sprawne jej funkcjonowanie. Do najważniejszych czynników rozwojowych gminy należy dysponowanie wolnymi terenami, które można wykorzystać jako działki budowlane lub w celach gospodarczych albo turystycznych, dysponowanie kapitałem umożliwiającym zaspokajanie potrzeb społeczności lokalnej i rozwój społeczno-gospodarczy gminy, jak i potencjał mieszkańców gminy w zakresie kwalifikacji, kompetencji, zdolności intelektualnych, zasobności materialnej itp.

Rysunek 2 Czynniki rozwojowe gminy

Źródło: Opracowanie własne

Podstawowe czynniki rozwojowe gminy Kuźnia Raciborska obejmują:

- Potencjał społeczny – mieszkańcy gminy wykazują się gospodarczością i dużym zaangażowaniem w życie społeczne. Na terenie gminy coraz częściej zakładane są działalności gospodarcze, a bezrobocie wśród mieszkańców jest stosunkowo niskie. Ponadto, mieszkańcy chętnie formują ugrupowania i stowarzyszenia oraz aktywnie partycypują w wydarzeniach kulturalnych, jak i tych związanych z lokalną historią.
- Położenie o znaczeniu strategicznym – lokalizacja gminy w bezpośrednim sąsiedztwie granicy województwa opolskiego i rozwiniętych gospodarczo miast daje szerokie możliwości wykorzystania tego atutu w zakresie wymiany handlowej czy kulturowej. Kontakty mogą być wykorzystywane zarówno w relacjach z mniejszymi ośrodkami (okoliczne gminy wiejskie), jak również z dużymi miastami.
- Potencjał turystyczny – gmina cechuje się dobrze rozwiniętą bazą turystyczno-hotelowo-gastronomiczną, zapewniającą różnorodne formy aktywnego wypoczynku. Korzystne położenie w pobliżu Republiki Czeskiej stwarza optymalne warunki do wycieczek krajoznawczych. Czynniki te stwarzają potencjał do rozwoju różnych rodzajów turystyki: rekreacyjnej, weekendowej, ekologicznej, edukacyjnej, religijnej, kulturalnej czy sportowej.
- Dobre skomunikowanie – atutem gminy jest dobrze rozwinięty podstawowy układ komunikacyjny umożliwiający połączenie powiatu z kluczowymi ośrodkami regionu (dostępność autostrady A4 i A1 oraz linii kolejowych).
- Zasobność terenów - zasoby gminne w zakresie terenów dostępnych pod budownictwo mieszkaniowe, rozwój gospodarczy i turystyczny są bardzo duże. Jednocześnie powierzchnię gminy w znacznej części zajmują lasy i tereny zielone, a więc przeznaczenie terenów pod nowe inwestycje nie zaburzy jej walorów środowiskowych. W połączeniu z dobrym skomunikowaniem gminy czynniki te składają się na bogaty potencjał inwestycyjny gminy.

Efektywne wykorzystanie zdefiniowanych powyżej determinantów atrakcyjności umożliwi neutralizację czynników problemowych oraz zapewni funkcjonowanie gminy Kuźnia Raciborska jako nowoczesnej, prężnie rozwijającej się miejscowości.

1.1. Misja

Misja gminy stanowić ma nadrzędny cel wszelkich podejmowanych działań dążących do rozwoju i poprawy jakości życia mieszkańców w gminie Kuźnia Raciborska. Jej głównym założeniem jest motywowanie oraz inspirowanie przedstawicieli jednostek samorządu terytorialnego, przedsiębiorców, mieszkańców do wdrażania celów strategicznych i operacyjnych oraz wynikających z nich działań/ zadań Strategii Rozwoju Gminy.

Misją gminy Kuźnia Raciborska jest poprawa jakości życia lokalnej społeczności poprzez rozwój ekonomiczny, rozbudowę infrastruktury technicznej oraz wykorzystanie potencjału turystycznego przy możliwie największej aktywności społecznej mieszkańców.

Fundamentem misji gminy Kuźnia Raciborska jest poprawa jakości życia lokalnej społeczności, która ma się odbywać poprzez rozwój ekonomiczny, rozbudowę infrastruktury technicznej (m.in. poprawę jakości dróg gminnych, rozbudowę sieci komunikacji zbiorowej oraz transportowej). Równie ważnym założeniem misji gminy Kuźnia Raciborska jest wykorzystanie potencjału turystycznego gminy, który powinien stanowić rdzeń ogólnego rozwoju, gdyż gmina Kuźnia Raciborska posiada cenne walory przyrodnicze, turystyczne oraz historyczne, które stanowią nieoceniony potencjał do rozwoju gminy. Wszelkie działalności wynikające z realizacji założeń Strategii mają odbywać się przy możliwie jak

największym stopniu partycypacji społecznej. Troska o wspólne dobro – miejsce zamieszkania – doprowadzi do wzmocnienia więzi społecznych wśród lokalnej społeczności oraz ugruntuje przywiązanie mieszkańców do zamieszkiwanego terenu.

**Hasłem przewodnim gminy jest:
„Kuźnia Raciborska – gmina bogata w doświadczenie”**

Hasło przewodnie gminy odzwierciedla potencjał kapitału ludzkiego i intelektualnego gminy oraz podkreśla silnie zakorzenione tradycje i doświadczenie w budowaniu dobrze funkcjonującej jednostki terytorialnej.

1.2. Wizja

Wizja rozwoju gminy Kuźnia Raciborska odzwierciedla stan docelowy, jaki zamierza się osiągnąć wdrażając cele strategiczne i operacyjne Strategii Rozwoju Gminy.

Stan docelowy do którego dąży gmina Kuźnia Raciborska to zdobycie wyróżniającej się pozycji jednostki terytorialnej, charakteryzującej się bardzo dobrym poziomem rozwoju gospodarczo-ekonomicznego i społecznego, który zapewnia wysoką jakość życia lokalnej społeczności.

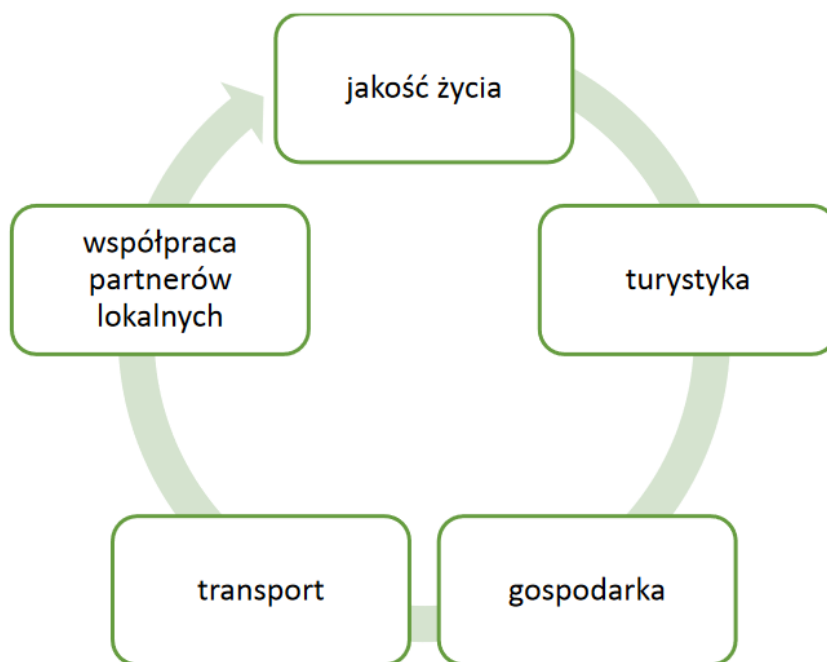
Gmina Kuźnia Raciborska do roku 2030 będzie zapewniać:

1. Wysoką jakość życia mieszkańców gminy przejawiającą się w szczególności poprzez: jakość kształcenia w gminnych placówkach oświatowych, tworzenie warunków dla rozwoju budownictwa mieszkalnego (jednorodzinne, socjalne, komunalne) oraz bazy usługowo-handlowej, dobrze rozwiniętą opiekę medyczną, a także integrację społeczności lokalnej wokół wydarzeń kulturalnych oraz kolektywnego inicjowania i budowania pozytywnego wizerunku gminy sprzyjającego poczuciu dbania o własne miejsce zamieszkania wśród mieszkańców.
2. Racjonalne wykorzystanie potencjału turystyczno-rekreacyjnego oraz obecnej infrastruktury turystyczno-rekreacyjnej, a także sportowej w szczególności poprzez promocję walorów przyrodniczych, turystycznych oraz historycznych, tworzenie ścieżek rowerowych oraz bazy noclegowej zachęcającej do odwiedzania gminy przez turystów krajowych, a także zagranicznych. Infrastruktura turystyczno-rekreacyjna stanowić będzie źródło rozwoju ekonomicznego gminy oraz wzbudzać poczucie dumy wśród lokalnej społeczności, a także przedstawicieli władz lokalnych.
3. Zrównoważony rozwój ekonomiczno-gospodarczy w szczególności poprzez przygotowanie terenów inwestycyjnych zachęcających nowych inwestorów do lokowania kapitału finansowego na terenie gminy Kuźnia Raciborska, zapewni to miejsca pracy lokalnej społeczności oraz pozwoli na przyciąganie nowych mieszkańców w wieku produkcyjnym, co także wpłynie korzystnie na rozwój sieci osadniczej gminy. Rozwój ekonomiczno-gospodarczy poprawi ogólną kondycję gminy Kuźnia Raciborska.
4. Dynamiczny rozwój infrastruktury drogowej oraz transportowej umożliwiającej tworzenie sieci połączeń krajowych oraz międzynarodowych. Rozwój infrastruktury drogowej oraz transportowej przyczyni się do ogólnego rozwoju społeczno-gospodarczego. Ogólna poprawa infrastruktury drogowej oraz transportowej uczyni gminę Kuźnia Raciborska częściej odwiedzaną oraz bardziej dostępną dla nowych mieszkańców, inwestorów oraz potencjalnych turystów krajowych oraz zagranicznych.
5. Harmonijną współpracę partnerów lokalnych prowadzącą do inicjowania i budowania rozwoju społecznego oraz zapewniającą tworzenie nowej jakości w gminie. Wykorzystanie

potencjału tkwiącego w partnerach lokalnych uruchomi i zintensyfikuje działania na rzecz gminy przy możliwie jak najlepszej współpracy i efektywnym dialogu partnerów.

Wizja rozwoju gminy Kuźnia Raciborska koncentruje się na wykorzystaniu oraz wzmacnianiu obszarów zaprezentowanych na rysunku. Ich równomierne implementowanie umożliwi rozwój gminy oraz osiągnięcie założonych celów strategicznych oraz operacyjnych, które zostały przedstawione w dalszej części dokumentu.

Rysunek 3 Obszary rozwoju gminy Kuźnia Raciborska do 2030 r.

Źródło: dokument starej strategii

2. Cele strategiczne w wymiarze społecznym, gospodarczym i przestrzennym oraz kierunki działań

Syntetyczna analiza wyników diagnozy społeczno-gospodarczej i przestrzennej oraz podsumowanie ankietyzacji, spotkań z mieszkańcami i analizy SWOT umożliwiły wyznaczenie konkretnych kierunków rozwoju Gminy. Przeprowadzone analizy pokazały, że pomiędzy zakładanym, pożądanym stanem docelowym Gminy Kuźnia Raciborska a procesami zachodzącymi aktualnie na jej terenie istnieje szereg zasadniczych niespójności, które składają się na tzw. lukę strategiczną, którą należy zneutralizować realizując konkretne działania (projekty), zróżnicowane pod względem:

- tematyki oraz sfery, której dotyczą (gospodarcza, społeczna, przestrzenna, środowiskowa),
- skali (duże projekty strategiczne realizowane najczęściej przez samorząd lokalny, mniejsze przedsięwzięcia o charakterze komplementarnym),
- źródła finansowania (środki własne, kredyty bankowe, dotacje i granty),

- podmiotu odpowiedzialnego za realizację (samorząd lokalny, instytucje gminne, organizacje pozarządowe, grupy inicjatywne mieszkańców itp.).

Należy przy tym zaznaczyć, iż listy działań zawartej w niniejszym dokumencie nie powinno się traktować jako zamkniętego katalogu, nawet w perspektywie krótkoterminowej. Wpisanie konkretnego działania do Strategii nie jest równoznaczne z bezwzględnym zobowiązaniem do jego realizacji. W szczególności dotyczy to działań uzależnionych od pozyskania zewnętrznego finansowania, którego ewentualny brak może zagrozić terminowej realizacji przedsięwzięcia, bądź w ogóle wykluczyć dane działanie z listy realizowanych projektów. Zapisy Strategii uwzględniają jedynie projekty uznane za strategiczne dla Gminy, dysponujące największym potencjałem i generujące największą wartość dodaną.

Strategiczny Cel Rozwojowy jest celem nadrzędnym i odpowiada on podstawowym potrzebom, których zaadresowanie przełoży się na zwiększenie standardu życia mieszkańców. Strategiczny Cel Rozwojowy Gminy Kuźnia Raciborska do roku 2030 brzmi:

Zrównoważony rozwój Gminy Kuźnia Raciborska, obejmujący inwestycje w obszarze ekonomicznym, turystycznym, społecznym i infrastrukturalnym, gwarantujący stabilizację w wymagających warunkach gospodarczych

Cele Strategiczne oraz Cele Operacyjne powinny odpowiadać potrzebom mieszkańców i umożliwiać zrównoważony rozwój Gminy. Mają one pozwolić na podjęcie działań zgodnych z Wizją rozwoju Kuźni Raciborskiej oraz umożliwić jej spełnienie, jak i służyć wykorzystaniu silnych stron i potencjału Gminy, jednocześnie zwalczając jej słabości i zagrożenia.

Wyznaczono trzy **Cele Strategiczne (CS)**, po jednym dla każdej sfery rozwoju: społecznej, gospodarczej i przestrzennej. Obejmują one **Cele Operacyjne** i **Kierunki Działania** niższego szczebla. Kierunki będą realizowane poprzez konkretne projekty pozwalające urzeczywistnić Cele Strategiczne. Są to działania o charakterze inwestycyjnym, szkoleniowym, informacyjno-promocyjnym, a także marketingowym.

Poszczególne Cele Operacyjne są równoważne względem siebie i nie powinny być rozpatrywane rozłącznie, gdyż mają one charakter komplementarny. Jedynie ich zintegrowana realizacja umożliwi osiągnięcie wyznaczonego Strategicznego Celu Rozwojowego.

SFERA SPOŁECZNA

Cel Strategiczny I: *Integracja i aktywizacja społeczna*

Cel Operacyjny A1: Wzmacnianie kapitału społecznego

- A1.1 Pozyskiwanie nowego kapitału społecznego poprzez stworzenie warunków do osiedlania dla nowych mieszkańców
- A1.2 Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu, marginalizacji oraz ubóstwu

Cel Operacyjny A2: Rozwój usług społecznych

- A2.1 Utrzymywanie wysokiego poziomu dostępności do usług społecznych (w tym przede wszystkim usług edukacyjnych oraz medycznych)
- A2.2 Sprzyjanie tworzeniu warunków do powstawania niepublicznych, prywatnych żłobków i klubów dziecięcych

- A2.3 Intensyfikacja działań i funkcjonowania obiektów kultury
- A2.4 Wzmacnianie współpracy lokalnych samorządów w celu realizacji wspólnych projektów, inwestycji, planów o charakterze społecznym i gospodarczym

SFERA GOSPODARCZA

Cel Strategiczny II: Wzrost przedsiębiorczości i konkurencyjności gospodarczej oraz rozwój potencjału turystycznego

Cel Operacyjny B1: Zapewnienie rozwoju ekonomiczno-gospodarczego

- B1.1 Rozwój i umacnianie współpracy przygranicznej
- B1.2 Pozyskiwanie funduszy na nowe inwestycje sprzyjające rozwojowi gospodarczemu i tworzenie trwałych miejsc pracy
- B1.3 Promowanie idei kształcenia ustawicznego wśród pracodawców i pracowników w celu rozwoju kwalifikacji i kompetencji zasobów ludzkich
- B1.4 Wspieranie działań ukierunkowanych na przeciwdziałanie bezrobociu, między innymi poprzez aktywizację zawodową osób w szczególnej sytuacji na rynku pracy

Cel Operacyjny B2: Zwiększenie atrakcyjności terenów inwestycyjnych

- B2.1 Wyznaczenie i przygotowanie terenów pod inwestycje z wykorzystaniem strategicznego położenia na skrzyżowaniu dróg wodnych, dróg wojewódzkich oraz linii kolejowej
- B2.2 Podejmowanie działań promujących gminę jako miejsca sprzyjającego inwestycjom gospodarczym

Cel Operacyjny B3: Budowa i modernizacja infrastruktury turystycznej oraz rekreacyjnej

- B3.1 Budowa i modernizacja obiektów turystycznych oraz rekreacyjnych
- B3.2 Wykorzystanie walorów przyrodniczych w celach turystycznych oraz rekreacyjnych
- B3.3 Poszerzanie bazy noclegowej
- B3.4 Rozwój i budowa ścieżek rowerowych
- B3.5 Promocja lokalnych produktów, usług spędzania wolnego czasu

SFERA PRZESTRZENNA

Cel Strategiczny III: Poprawa ładu przestrzennego

Cel Operacyjny C1: Rozwój infrastruktury drogowej oraz transportu intermodalnego, łączącego linię kolejową, wodną i drogową

- C1.1 Modernizacja dróg gminnych, chodników oraz oświetlenia ulic
- C1.2 Zwiększenie bezpieczeństwa na drogach
- C1.3 Rozwój sieci komunikacji transportu zbiorowego

Cel Operacyjny C2: Poprawa infrastruktury technicznej

- C2.1 Racjonalizacja kubatury, modernizacja i termomodernizacja budynków użyteczności publicznej
- C2.2 Budowa kanalizacji oraz gazociągu

- C2.3 Uzbrojenie terenów inwestycyjnych w brakujące media oraz pod zabudowę mieszkaniową

Cel Operacyjny C3: Budowa i modernizacja przestrzeni funkcjonalnej

- C3.1 Budowa i modernizacja obiektów użyteczności publicznej
- C3.2 Podejmowanie działań rewitalizacyjnych
- C3.3 Budowa parkingów

Cel Operacyjny C4: Ochrona środowiska naturalnego

- C4.1 Działania zmierzające do racjonalnej gospodarki odpadami
- C4.2 Działania na rzecz ustabilizowania poziomu wód gruntowych na obszarze gminy, przeciwdziałaniu skutkom suszy i powodzi (retencja)
- C4.3 Korelacja infrastruktury przeciwpowodziowej z planami krajowymi
- C4.4 Rozwój odnawialnych źródeł energii
- C4.5 Przeciwdziałanie zanieczyszczeniu powietrza i niskiej emisji

3. Kierunki zagospodarowania przestrzennego Gminy Kuźnia Raciborska

Kierunki zagospodarowania przestrzennego Gminy Kuźnia Raciborska określone zostały w Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Kuźnia Raciborska przyjętym Uchwałą Nr XLII/327/2021 Rady Miejskiej w Kuźni Raciborskiej z dnia 25.11.2021 r. oraz w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego. Łącznie w Gminie Kuźnia Raciborska obowiązuje 36 miejscowych planów, które swą powierzchnią pokrywają 2978,55 ha obszaru gminy, co stanowi 23,53% powierzchni.

Polityka przestrzenna w zakresie zagospodarowania obszarów Gminy Kuźnia Raciborska bardzo dynamicznie rozwinęła się w ostatnich 10 latach. Od 2013 r. zostało zaktualizowanych 18 dokumentów planistycznych, tj.: 16 miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Kuźnia Raciborska oraz Gminny Program Rewitalizacji.

Gmina Kuźnia Raciborska aktualnie prowadzi procedury dotyczące sporządzenia 3 miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego dla obszarów obejmujących:

- 1) miasto Kuźnia Raciborska,
- 2) część terenu sołectw Ruda i Budziska,
- 3) część terenu sołectw Ruda, Turze.

Gminny Program Rewitalizacji dotyczy obszaru na terenie miasta Kuźnia Raciborska i podzielony jest na 3 podobszary:

- Podobszar I – obejmuje teren zabudowy wielorodzinnej na Osiedlu nr 1, o pow. 5,4 ha,
- Podobszar nr II – obejmuje tereny przemysłowe, poprzemysłowe i mieszkalne wzdłuż rzeki Ruda oraz Plac Zwycięstwa, o pow. 11 ha,
- Podobszar nr III – obejmuje teren kąpieliska „Wodnik”, obszar przyległy oraz budynki mieszkalne, o pow. 2,7 ha.

3.1. Model struktury funkcjonalno-przestrzennej

Tabela 3 Strategiczne kierunki polityki przestrzennej

Cel 1	Kształtowanie zrównoważonego harmonijnego wielofunkcyjnego rozwoju gminy Kuźnia Raciborska	
	<ul style="list-style-type: none"> • Funkcja przemysłowa 	<ul style="list-style-type: none"> • w północno – zachodniej, zachodniej i północnej części miasta Kuźnia Raciborska, z dopuszczeniem: funkcji usługowych, urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii o mocy powyżej 100 kW (fotowoltaika), z wyłączeniem elektrowni wiatrowych, • w zachodniej części gminy obejmująca wyłącznie wydobycie kruszyw naturalnych.
	<ul style="list-style-type: none"> • Funkcja gospodarcza w ramach planowanych wodnych dróg śródlądowych polskiej części Kanału Dunaj – Odra – Łaba, Kanału Śląskiego łączącego Wisłę i Odrę (rozwój żeglugi, nabrzeża portowe żeglugi śródlądowej, porty z infrastrukturą towarzyszącą). 	
	<ul style="list-style-type: none"> • Wzmocnienie rozwoju funkcji usługowo-handlowych w całej gminie. 	
	<ul style="list-style-type: none"> • Rozwój rolnictwa 	<ul style="list-style-type: none"> • racjonalne gospodarowanie terenami rolniczymi, • uwzględnianie inwestycji dot. wydobycia złóż kruszyw wraz z przeprowadzanymi badaniami geologicznymi, • uwzględnianie inwestycji dot. rozmieszczenia urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii o mocy pow. 100 kW (fotowoltaika), z wyłączeniem elektrowni wiatrowych.
	<ul style="list-style-type: none"> • Rozwój infrastruktury technicznej 	<ul style="list-style-type: none"> • budowa sieci gazowniczej, • rozbudowa aktualnych oraz budowa nowych sieci kanalizacji sanitarnej, • zwiększenie efektywności recyklingu odpadów komunalnych, poprzez budowę nowych instalacji do przetwarzania odpadów (mechaniczno – biologiczne, kompostowanie odpadów ulegających biodegradacji, termiczne przekształcanie wyłącznie odpadów drewnianych i drewnopochodnych).
<ul style="list-style-type: none"> • Funkcja komunikacyjna 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazanie przebiegu dla planowanej obwodnicy Rud i Rudy Kozielskiej o przebiegu omijającym obszary przyrodniczo cenne, oddziały 225 i 226 Leśnictwa Rudy – unikatowy w skali regionu drzewostan jodłowy oraz oddział 213 Leśnictwa Stanica – zachowawczy drzewostan nasienny, wpisany do rejestru krajowego, zgodnie z ustawą o leśnym materiale rozmnożeniowym z dnia 07 czerwca 2001 r. (t.j. Dz.U. z 2019 r. poz. 1097, ze zm.), • wskazanie przebiegu dla planowanej od strony północno – wschodniej obwodnicy miasta Kuźnia Raciborska, w ciągu drogi wojewódzkiej (DW nr 425) relacji Solarnia – Kuźnia Raciborska – Rudy, • możliwość wykreowania przebiegu dla planowanej, od strony południowo – wschodniej, obwodnicy miasta Kuźnia Raciborska, łączącej drogę wojewódzką (DW nr 922) relacji Kuźnia Raciborska – Nędza z drogą wojewódzką (DW nr 425) relacji Solarnia – Kuźnia Raciborska – Rudy, z ominięciem terenów zabudowanych i przeznaczonych dla zabudowy oraz z pominięciem cennego 	

		<p>zachowawczego drzewostanu nasiennego położone w oddziałach 157 i 158 Leśnictwa Solarnia, z liczącą 12 sztuk grupą pomników przyrody i śladami pocysterskiej kopalni rud żelaza,</p> <ul style="list-style-type: none"> • dostępność obsługi komunikacyjnej dla terenów przemysłowych, • uwzględnienie modernizacji linii kolejowej E59 Kędzierzyn-Koźle – Chałupki (granica państwa, na odcinku przebiegającym przez gminę Kuźnia Raciborska).
Cel 2	Kształtowanie środowiska życia mieszkańców, pracy, wypoczynku pod kątem atrakcyjności i efektywności	
	• Funkcja mieszkaniowa	<ul style="list-style-type: none"> • poszerzanie terenów pod mieszkalnictwo jednorodzinne wraz z uwzględnieniem uwarunkowań środowiskowych, • powiększanie terenów zabudowy wielorodzinnej.
	• Funkcja przestrzeni publicznej	<ul style="list-style-type: none"> • podnoszenie jakości i atrakcyjności przestrzeni publicznych, w tym zachowanie i rehabilitacja ogólnodostępnych terenów zieleni, oraz urządzenie nowych ogólnodostępnych form zieleni urządzonej, • kształtowanie atrakcyjnych nadwodnych przestrzeni publicznych wzdłuż rzeki Rudy i rzeki Odry (w szczególności budowa przystani z infrastrukturą towarzyszącą, nabrzeży bulwarowych), z zaleceniem powiązania ich drogami rowerowymi, ścieżkami pieszymi, • podejmowanie działań (w szczególności planistycznych) zmierzających do zachowania obiektów zabytkowych, świadczących o tożsamości gminy, • rozbudowa miejsc postojowych dla samochodów os., transportu publicznego, transportu ciężkiego oraz rowerów (wraz z możliwością publicznego, samoobsługowego wypożyczania rowerów) na terenie całej gminy, • instalacja stacji do ładowania samochodów, motorów, rowerów elektrycznych.
Cel 3	Kształtowanie środowiska przyrodniczego i kulturowego, jego ochrona oparta na zrównoważonym wykorzystaniu walorów krajobrazowych (Park krajobrazowy Cysterskie Kompozycje Krajobrazowe Rud Wielkich)	
	<ul style="list-style-type: none"> • zapewnienie warunków dla rozwoju turystyki i rekreacji. 	
	<ul style="list-style-type: none"> • porządkowanie i rozwój gospodarki wodnej, w szczególności dotyczący: <ul style="list-style-type: none"> - budowy zbiorników przeciwpowodziowych (w tym suchych), z dopuszczeniem urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii o mocy powyżej 100 kW (fotowoltaika), z wyłączeniem urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii, - budowy: wodnych dróg śródlądowych w ramach Europejskiego Systemu Transportu Wodnego (polskiej części Kanału Dunaj – Odra – Łaba, Kanału Śląskiego), - małej retencji, w tym w ekosystemach leśnych. 	
	<ul style="list-style-type: none"> • kształtowanie sieci tras rowerowych, ścieżek tematycznych, szlaków turystycznych wraz z infrastrukturą. 	
<ul style="list-style-type: none"> • prowadzenie trwale zrównoważonej gospodarki leśnej, w oparciu o plan urządzenia lasu dla lasów Skarbu Państwa i uproszczony plan urządzenia lasu dla pozostałych lasów. 		

3.2. Kształtowanie polityki przestrzennej w gminie

W Gminie Kuźnia Raciborska prowadzenie i rozwój polityki przestrzennej odbywają się zgodnie z obowiązującymi dokumentami planistycznymi, takimi jak studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego oraz miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego. Kierunki rozwoju struktury funkcjonalno-przestrzennej kreowane są poprzez podział gminy na poszczególne obszary, a mianowicie:

- 1) Teren zabudowy mieszkaniowo-usługowej – obszary zabudowy jednorodzinnej, wielorodzinnej wraz z towarzyszącymi usługami będące centralną częścią każdego z obrębów ewidencyjnych gminy. Do najważniejszych ustaleń rozwoju tego terenu należą:
 - a) zachowanie spójności i zwartej zabudowy wraz z modernizowaniem istniejących zabudowań zarówno pod kątem rozwoju technologicznego, poprawą estetyki jak i walorów reprezentacyjnych,
 - b) dostosowanie usług do znajdujących się w danym rejonie zabudowań wraz z ich wyposażeniem,
 - c) kształtowanie obszarów, na których mogą powstać nowe zabudowania zarówno jednorodzinne, jak i wielorodzinne wraz z dostępem do terenów komunikacyjnych, usługowych oraz wypoczynkowych,
 - d) wzbogacanie terenów zieleni publicznej, tworzenie nowych rozwiązań dla ciągów pieszo-jezdnymi (rowerowych),
 - e) obowiązkowe tworzenie terenów rekreacyjnych, wypoczynkowych, w postaci placów zabaw, parków, skwerów itp. będących centralnym punktem pomiędzy zabudowaniami,
 - f) zapewnienia optymalnego powiązania zespołów zabudowy z układem transportu publicznego.
- 2) Teren aktywności gospodarczo-produkcyjnej – obszary istniejącej produkcji przemysłowej oraz nowo utworzone obszary z możliwością realizacji inwestycji zarówno produkcyjnych, przemysłowych oraz usługowych. Do najważniejszych ustaleń rozwoju tego terenu należą:
 - a) dopuszczenie budowy obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 2000m² wraz z infrastrukturą towarzyszącą,
 - b) możliwość realizacji inwestycji dot. rozmieszczenia instalacji z odnawialnych źródeł energii (fotowoltaika), z wyłączeniem elektrowni wiatrowych, o mocy przekraczającej 100 kW,
 - c) Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych wraz z punktem przeładunkowym. Instalacje do przetwarzania odpadów (mechaniczno – biologiczne, kompostowanie odpadów ulegających biodegradacji, termiczne przekształcanie wyłącznie odpadów drewnianych i drewnopochodnych),
 - d) rozwój istniejących obszarów przemysłowych (np. Fabryka Obrabiarek „Rafamet” S.A., Zakład Przetwórstwa Mięsnego „Maxpol”), wraz ze zwiększeniem miejsc pracy,
 - e) zapewnienie rozwiązań w zakresie ochrony przed uciążliwościami dla terenów sąsiadujących, w szczególności terenów zabudowy mieszkaniowej,
 - f) eksploatacja górnicza złóż kruszyw w obrębie sołectw Ruda, Budziska, Turze, Siedliska wraz z obowiązkiem rekultywacji terenu po zakończeniu eksploatacji.
- 3) Teren sportu, rekreacji, zieleni publicznej i lasów – do najważniejszych ustaleń rozwoju tego terenu należą:

- a) renowacja miejsc sportowych (boisk sportowych) na terenach sołectw gminnych wraz z rozbudową zaplecza technicznego, dostępem do zaplecza sanitarnego,
- b) rozmieszczenie nowo projektowanych miejsc sportu i rekreacji jak najbliżej dużego skupiska zabudowy mieszkaniowej wraz z dogodnym dostępem komunikacyjnym,
- c) dbanie i poszerzanie terenów ciągów pieszo-jezdnych, w szczególności tras rowerowych, zarówno pod kątem tworzenia bezpiecznych ścieżek rowerowych w miejscach wzmożonego ruchu samochodowego, jak i tworzenie ścieżek na terenach leśnych,
- d) rozbudowa urządzeń sportowo-wypoczynkowych (maszyny do ćwiczeń) w pobliżu zabudowy mieszkaniowej,
- e) ochrona istniejących kompleksów zadrzewień i zakrzewień wraz z ich pielęgnacją, tworzenie nowych skupisk zieleni, które wpłyną pozytywnie na kształtowanie walorów estetycznych w gminie.

4. Zakres interwencji na wybranych obszarach strategicznej interwencji

Zgodnie Uchwałą Nr VI/24/1/2020 Sejmiku Województwa Śląskiego z dnia 19 października 2020 r. w sprawie przyjęcia Strategii Rozwoju Województwa Śląskiego pn. Strategia Rozwoju Województwa „Śląskie 2030”, zdefiniowano 5 OSI w ujęciu tematycznym, które zostały przyporządkowane do dwóch grup:

OSI konkurencyjne

- **Obszary cenne przyrodniczo**
- Ośrodki wzrostu

OSI problemowe

- Gminy tracące funkcje społeczno-gospodarcze
- **Gminy z problemami środowiskowymi w zakresie jakości powietrza**
- Gminy w transformacji górniczej

4.1. Interdyscyplinarny obszar strategicznej interwencji

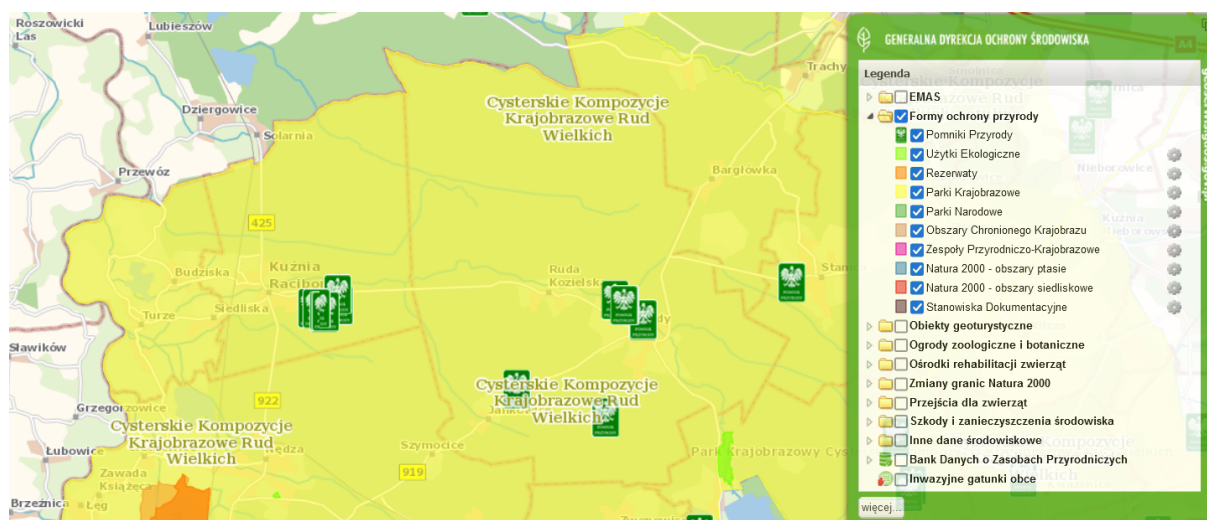
1. OSI konkurencyjne

Obszar 1.1. Obszary cenne przyrodniczo

Gminę Kuźnia Raciborska przyporządkowano do grupy OSI konkurencyjne - obszar cenny przyrodniczo o kategorii „V - najwyższe”. Obszary cenne przyrodniczo zostały wyznaczone na podstawie udziału powierzchni cennej przyrodniczo (np. rezerwatów przyrody, parków krajobrazowych, obszarów Natura 2000) w powierzchni całej gminy.

Cały teren gminy Kuźnia Raciborska obejmuje Park Krajobrazowy „Cysterskie Kompozycje Krajobrazowe Rud Wielkich”. Na terenie miejscowości znajdują się również liczne Pomniki Przyrody:

Rysunek 4 Formy ochrony przyrody w gminie Kuźnia Raciborska

Źródło: geoservis.gdos.gov.pl

W związku z powyższym, zgodnie z rekomendacjami wyznaczonymi przez Strategię Rozwoju Województwa Śląskiego, wyzwaniem dla gminy Kuźnia Raciborska jest między innymi ochrona różnorodności biologicznej i ochrona siedlisk wodno-błotnych na obszarach chronionych. Istotne będzie również programowanie na tych terenach zrównoważonej polityki rozwoju, ukierunkowanej na wykorzystanie lokalnych potencjałów gospodarczych bez ingerencji w środowisko naturalne.

Dokument Strategii Rozwoju Województwa Śląskiego zawiera cele operacyjne, które adresują konieczność podjęcia działań w kierunku ochrony środowiska. Cele zakładają:

- Poprawa jakości wód i racjonalne gospodarowanie zasobami wodnymi, w tym wspieranie wdrażania rozwiązań w zakresie zintegrowanego i zrównoważonego zarządzania zasobami wodnymi w zlewni, ochrony przeciwpowodziowej i przeciwdziałania skutkom suszy.
- Wsparcie działań zmierzających do zachowania i odtwarzania bio- i georóżnorodności, w tym ochrona obszarów o wysokich walorach przyrodniczych, leśnych i korytarzy ekologicznych.
- Promocja i rozwój zintegrowanego systemu gospodarki odpadami, w tym ograniczenie wytwarzania odpadów oraz prawidłowa segregacja odpadów przez wytwórców.
- Ochrona, promocja oraz podnoszenie atrakcyjności miejsc i obiektów o wartości historycznej, symbolicznej, architektonicznej, przyrodniczej, stanowiących „wizytówki” regionu.
- Wsparcie działań na rzecz redukcji hałasu oraz zmniejszania jego uciążliwości.
- Podnoszenie świadomości ekologicznej mieszkańców i kształtowanie postaw proekologicznych.

2. OSI problemowe

Obszar 2.2. Gminy z problemami środowiskowymi w zakresie jakości powietrza

Kuźnia Raciborska to również miejscowość zakwalifikowana jako obszar problemowy ze względu na jakość powietrza - II obszar problemowy. Do wyznaczenia obszaru brano pod uwagę obszary przekroczeń wskaźników pyłów zawieszonych PM_{2,5}, pyłów zawieszonych PM₁₀ i benzo(α)pirenu. Przypisanie gminy do stopnia przekroczeń następowało poprzez

analizę liczby rodzajów przekroczeń średniorocznych występujących na jej terenie. II obszar problemowy oznacza, że na terenie gminy występowało przekroczenie dowolnych dwóch z ww. wskaźników. Dokument wskazuje, że główną przyczyną złej jakości powietrza w województwie śląskim jest emisja z indywidualnego ogrzewania budynków mieszkalnych (bytowo-komunalna), więc rekomendacje obejmują ograniczenie niskiej emisji, generowanie i wdrażanie innowacji ograniczających negatywny wpływ na środowisko i egzekwowanie przepisów tzw. „uchwały antysmogowej”. Ponieważ zanieczyszczone powietrze ma wpływ na pogorszenie stanu zdrowia, zaleca się także zapewnienie odpowiedniej profilaktyki i opieki medycznej.

Dokument Strategii Rozwoju Województwa Śląskiego określa cele operacyjne, ukierunkowane na poprawę jakości powietrza. Cele zakładają:

- Wspieranie wdrożenia i egzekwowania rozwiązań poprawiających jakość powietrza.
- Adaptacja terenów miejskich i wiejskich do zmian klimatu, w tym wsparcie opracowania i wdrażania miejskich planów adaptacji, rozwój błękitno-zielonej infrastruktury oraz zintegrowanych miejskich ekosystemów.
- Wspieranie rozwiązań ograniczających niską emisję, w tym poprawa standardu energetycznego zabudowy mieszkaniowej i budynków użyteczności publicznej.
- Rozwój zrównoważonego budownictwa mieszkaniowego, w tym tworzenie i wdrażanie instrumentów wspierających rodziny w zaspokajaniu potrzeb mieszkaniowych, z uwzględnieniem racjonalizacji świadczenia usług publicznych.
- Wsparcie wdrażania koncepcji „smart cities”.
- Wsparcie rozwoju zintegrowanego, zrównoważonego i niskoemisyjnego transportu w miastach i ich obszarach funkcjonalnych oraz obszarach wiejskich, w szczególności transportu zbiorowego.
- Poprawa dostępności transportu zbiorowego na obszarach peryferyjnych i transgranicznych.

4.2. Realizacja przedsięwzięć i terytorialnego wymiaru interwencji Strategii Rozwoju Województwa Śląskiego „Śląskie 2030”

Zapisy Strategii Rozwoju Gminy Kuźnia Raciborska (wyznaczone cele i kierunki działań) realizują kierunki działań dedykowane określonym OSI, które wskazano w rozdziale poświęconym przedsięwzięciom i terytorialnemu wymiarowi interwencji Strategii Rozwoju Województwa Śląskiego „Śląskie 2030”:

Tabela 4 Realizacja przedsięwzięć i terytorialnego wymiaru interwencji Strategii Rozwoju Województwa Śląskiego „Śląskie 2030”

OSI – OBSZARY CENNE PRZYRODNICZO	
Cele strategiczne i kierunki działań określone w OSI	Cele i kierunki działań wyznaczone w Strategii Rozwoju Gminy Kuźnia Raciborska
<p><u>Cel strategiczny A:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Wsparcie rozwoju przedsiębiorczości w obszarze turystyki oraz usług czasu wolnego wykorzystujących atrakcje i potencjały lokalne. - Rozwój istniejących i tworzenie nowych produktów turystycznych oraz wzmocnienie marek terytorialnych, w tym poprzez rozwój infrastruktury turystycznej i okołoturystycznej. 	<p><u>Cel Operacyjny A2: Rozwój usług społecznych:</u> A2.3 Intensyfikacja działań i funkcjonowania obiektów kultury</p> <p><u>Cel Operacyjny B1: Zapewnienie rozwoju ekonomiczno-gospodarczego:</u> B1.1 Rozwój i umacnianie współpracy przygranicznej</p>

<p><u>Cel strategiczny B:</u> - Podniesienie jakości i poprawa dostępu do oferty i infrastruktury kultury, sportu, rekreacji i turystyki umożliwiającej wszechstronny rozwój mieszkańców.</p> <p><u>Cel strategiczny C:</u> - Wspieranie wdrożenia i egzekwowania rozwiązań poprawiających jakość powietrza. - Poprawa jakości wód i racjonalne gospodarowanie zasobami wodnymi, w tym wspieranie wdrażania rozwiązań w zakresie zintegrowanego i zrównoważonego zarządzania zasobami wodnymi w zlewni, ochrony przeciwpowodziowej i przeciwdziałania skutkom suszy. - Wsparcie działań zmierzających do zachowania i odtwarzania bio- i georóżnorodności, w tym ochrona obszarów o wysokich walorach przyrodniczych, leśnych i korytarzy ekologicznych - Podnoszenie świadomości ekologicznej mieszkańców i kształtowanie postaw proekologicznych. - Wspieranie rozwiązań ograniczających niską emisję, w tym poprawa standardu energetycznego zabudowy mieszkaniowej i budynków użyteczności publicznej. - Zapewnienie dostępu do sieci poprzez budowę i modernizację infrastruktury komunalnej. - Wsparcie rozwoju zintegrowanego, zrównoważonego i niskoemisyjnego transportu w miastach i ich obszarach funkcjonalnych oraz obszarach wiejskich, w szczególności transportu zbiorowego.</p> <p><u>Cel strategiczny D:</u> - Rozwijanie współpracy międzynarodowej, transgranicznej i międzyregionalnej, w tym w pasie Polski południowej oraz z miastami Ostrawą i Żyliną. - Wsparcie działań podnoszących jakość systemu planowania i wdrażania na poziomie regionalnym i lokalnym. - Wspieranie rozwoju zróżnicowanych i wysokiej jakości usług publicznych dostępnych dla wszystkich mieszkańców regionu. - Ochrona, promocja oraz podnoszenie atrakcyjności miejsc i obiektów o wartości historycznej, symbolicznej, architektonicznej, przyrodniczej, stanowiących „wizytówki” regionu.</p>	<p><u>Cel Operacyjny B3: Budowa i modernizacja infrastruktury turystycznej oraz rekreacyjnej:</u> B3.1 Budowa i modernizacja obiektów turystycznych oraz rekreacyjnych B3.2 Wykorzystanie walorów przyrodniczych w celach turystycznych oraz rekreacyjnych B3.3 Poszerzanie bazy noclegowej B3.4 Rozwój i budowa ścieżek rowerowych B3.5 Promocja lokalnych produktów, usług spędzania wolnego czasu</p> <p><u>Cel Operacyjny C4: Ochrona środowiska naturalnego:</u> C4.1 Działania zmierzające do racjonalnej gospodarki odpadami C4.2 Działania na rzecz ustabilizowania poziomu wód gruntowych na obszarze gminy, przeciwdziałaniu skutkom suszy i powodzi (retencja) C4.3 Korelacja infrastruktury przeciwpowodziowej z planami krajowymi C4.4 Rozwój odnawialnych źródeł energii C4.5 Przeciwdziałanie zanieczyszczeniu powietrza i niskiej emisji</p>
OSI – GMINY Z PROBLEMAMI ŚRODOWISKOWYMI W ZAKRESIE JAKOŚCI POWIETRZA	
<p>Cel strategiczny Kierunki działań określone w OSI</p>	<p>Cele i kierunki działań wyznaczone w Strategii Rozwoju Gminy Kuźnia Raciborska</p>
<p><u>Cel strategiczny A:</u></p>	<p><u>Cel Operacyjny A2: Rozwój usług społecznych</u></p>

<p>- Wsparcie zdolności firm do generowania i wdrażania innowacji oraz nowoczesnych rozwiązań technologicznych, w tym tworzenie i implementacja usług i technologii medycznych.</p> <p>- Wsparcie sektorów tradycyjnych w zakresie podnoszenia ich konkurencyjności m.in. poprzez unowocześnienie procesów technologicznych, poprawę bezpieczeństwa pracy, ograniczenie negatywnego wpływu na środowisko oraz rozwój zasobów ludzkich.</p> <p><u>Cel strategiczny B:</u></p> <p>- Podniesienie jakości infrastruktury placówek ochrony zdrowia (w szczególności w obszarach deficytowych) oraz podniesienie jakości obsługi pacjentów, w tym wykorzystanie nowoczesnych technologii.</p> <p>- Aktywna profilaktyka i zapewnienie kompleksowości usług medycznych, w szczególności w zakresie chorób cywilizacyjnych i wynikających ze zmian demograficznych.</p> <p>- Promocja aktywnego i zdrowego stylu życia.</p> <p><u>Cel strategiczny C:</u></p> <p>- Wspieranie wdrożenia i egzekwowania rozwiązań poprawiających jakość powietrza.</p> <p>- Podnoszenie świadomości ekologicznej mieszkańców i kształtowanie postaw proekologicznych.</p> <p>- Rozwój proekologicznej infrastruktury wytwarzania, magazynowania i przesyłu energii elektrycznej i ciepła, w tym rozwój OZE.</p> <p>- Wspieranie rozwiązań ograniczających niską emisję, w tym poprawa standardu energetycznego zabudowy mieszkaniowej i budynków użyteczności publicznej.</p> <p>- Wsparcie rozwoju zintegrowanego, zrównoważonego i niskoemisyjnego transportu w miastach i ich obszarach funkcjonalnych oraz obszarach wiejskich, w szczególności transportu zbiorowego.</p> <p>- Zapewnienie dostępu do sieci poprzez budowę i modernizację infrastruktury komunalnej.</p> <p><u>Cel strategiczny D:</u></p> <p>- Rozwój instrumentów oraz współpracy na rzecz monitorowania procesów rozwoju.</p>	<p>A2.1 Utrzymywanie wysokiego poziomu dostępności do usług społecznych (w tym przede wszystkim usług edukacyjnych oraz medycznych)</p> <p>A2.4 Wzmacnianie współpracy lokalnych samorządów w celu realizacji wspólnych projektów, inwestycji, planów o charakterze społecznym i gospodarczym</p> <p><u>Cel Operacyjny C2: Poprawa infrastruktury technicznej</u></p> <p>C2.1 Racjonalizacja kubatury, modernizacja i termomodernizacja budynków użyteczności publicznej</p> <p>C2.4 Modernizacja i rozwój budynków socjalnych</p> <p><u>Cel Operacyjny C3: Budowa i modernizacja przestrzeni funkcjonalnej</u></p> <p>C3.1 Budowa i modernizacja obiektów użyteczności publicznej</p> <p>C3.2 Podejmowanie działań rewitalizacyjnych</p> <p><u>Cel Operacyjny C4: Ochrona środowiska naturalnego:</u></p> <p>C4.1 Działania zmierzające do racjonalnej gospodarki odpadami</p> <p>C4.2 Działania na rzecz ustabilizowania poziomu wód gruntowych na obszarze gminy, przeciwdziałaniu skutkom suszy i powodzi (retencja)</p> <p>C4.3 Korelacja infrastruktury przeciwpowodziowej z planami krajowymi</p> <p>C4.4 Rozwój odnawialnych źródeł energii</p> <p>C4.5 Przeciwdziałanie zanieczyszczeniu powietrza i niskiej emisji</p>
---	--

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Strategia Rozwoju Województwa Śląskiego „Śląskie 2030”

5. Plan gospodarowania wodami oraz Plan Zarządzania Ryzykiem Powodziowym

5.1. Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry

Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry jest głównym dokumentem planistycznym w zakresie gospodarowania wodami w obszarze tego dorzecza. Dokument określa cele środowiskowe dla poszczególnych jednolitych części wód oraz określa działania ukierunkowane na ich osiągnięcie, uwzględniając wpływ działalności człowieka na stan wód.

Według rozporządzenia o obszarach dorzeczy, na obszarze dorzecza Odry rozróżnia się 4 regiony wodne: Górnej Odry, Środkowej Odry, Warty oraz Dolnej Odry i Przymorza Zachodniego.

Kuźnia Raciborska leży w regionie Górnej Odry, który obejmuje górną część obszaru dorzecza Odry od granic państwa do ujścia Nysy Kłodzkiej. Najwyższy stopień uprzemysłowienia i koncentracji ludności w regionie cechuje rejon Kędzierzyna-Koźła oraz rejony położone w obrębie województwa śląskiego (Górnośląski Okręg Przemysłowy, Rybnicki Okręg Węglowy).

Gmina Kuźnia Raciborska znajduje się w zasięgu Jednolitych Części Wód Podziemnych (JCWPd) nr 142, 143 oraz 144:

Tabela 5 Charakterystyka jednolitych części wód podziemnych zlokalizowanych w otoczeniu gminy

Kod JCWPd	Ocena stanu ilościowego	Ocena stanu chemicznego	Ogólna ocena stanu	Obszar wyznaczony na mocy art. 7 do poboru wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi	Ocena ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych
PLGW6000142	dobry	dobry	dobry	tak	niezagrożona
PLGW6000143	słaby	dobry	słaby	tak	zagrożona
PLGW6000144	dobry	dobry	dobry	tak	niezagrożona

Źródło: wody.isok.gov.pl

Obszar Gminy Kuźnia Raciborska leży w zlewniach następujących jednolitych części wód powierzchniowych (JCWP)

Tabela 6 Charakterystyka jednolitych części wód powierzchniowych zlokalizowanych w otoczeniu gminy

Kod JCWP	Nazwa JCWP	Typ	Status	Cel środowiskowy		Stan chemiczny	Ocena ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych
				Stan ogólny	Stan lub potencjał ekologiczny		
RW600001156539	Ruda w obrębie zbiornika Rybnik	nieokreślony	silnie zmieniona część wód	zły	dobry potencjał ekologiczny	dobry	zagrożona
RW600016115669	Wierzbnik	potok nizinny lessowy lub gliniasty	naturalna część wód	zły	bardzo dobry stan ekologiczny	dobry	niezagrożona

RW600017115529	Czerwona Woda	potok nizinny piaszczysty	naturalna część wód	dobry	dobry stan ekologiczny	dobry	niezagrożona
RW60001911569	Ruda od zbiornika Rybnik do ujścia	rzeka nizinna piaszczysto-gliniasta	silnie zmieniona część wód	zły	dobry potencjał ekologiczny	dobry	zagrożona
RW600019117159	Odra od wypływu ze zb. Polder Buków do Kanału Gliwickiego	rzeka nizinna piaszczysto-gliniasta	silnie zmieniona część wód	zły	dobry potencjał ekologiczny; możliwość migracji organizmów wodnych na odcinku ciekła istotnego - Odra od Kanału Gliwickiego do wypływu ze Zbiornika Buków	dobry	zagrożona
RW60002311549	Łęgoń	potoki i strumienie na obszarach będących pod wpływem procesów torfotwórczych	naturalna część wód	zły	dobry stan ekologiczny	dobry	zagrożona
RW60002311574	Pogonica	potoki i strumienie na obszarach będących pod wpływem procesów torfotwórczych	naturalna część wód	zły	dobry stan ekologiczny	dobry	zagrożona
RW600061156899	Sumina od Dopływu w Suminie do ujścia	potok wyżynny węglanowy z substratem drobnoziarnistym na lessach i lessopodobnych	naturalna część wód	zły	dobry stan ekologiczny	dobry	zagrożona

Źródło: wody.isok.gov.pl

Niemal wszystkie JCWP charakteryzują się złym stanem ogólnym, co prowadzi do ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych.

5.2. Plan zarządzania ryzykiem powodziowym

Plan zarządzania ryzykiem powodziowym dla obszaru dorzecza Odry z 2022 roku zawiera analizę ryzyka powodziowego regionów wodnych Odry. Wynika z niej, że na terenie górnej Odry, przy zachowaniu aktualnych działań ochrony przed powodzią (wariant zero), spodziewać się można tendencji wzrostu ryzyka powodziowego. Wynika to głównie ze zmian klimatycznych.

W ramach PZRP określono 3 cele główne, którym odpowiada 13 celów szczegółowych:

1. Zahamowanie wzrostu ryzyka powodziowego:

- Zapewnienie warunków ograniczających możliwość występowania powodzi;
- Zapewnienie racjonalnego gospodarowania OZP

2. Obniżenie istniejącego ryzyka powodziowego:

- Zapewnienie warunków redukujących możliwość występowania powodzi;
- Redukcja obszaru zagrożonego powodzią oraz zapewnienie racjonalnego gospodarowania OZP;
- Redukcja wrażliwości społeczności i obiektów na OZP

3. Poprawa systemu zarządzania ryzykiem powodziowym:

- Zwiększenie skuteczności prognozowania i ostrzegania o zagrożeniach meteorologicznych i hydrologicznych;
- Zwiększenie skuteczności reagowania ludzi, firm i instytucji publicznych;
- Zwiększenie skuteczności odbudowy i powrotu do stanu sprzed powodzi;
- Wdrożenie systemu analiz popowodziowych i zwiększanie jego skuteczności;
- Wdrożenie instrumentów prawnych i finansowych zwiększających bezpieczeństwo powodziowe;
- Zwiększenie świadomości i wiedzy na temat źródeł zagrożenia powodziowego i ryzyka powodziowego.

Dokument zakłada dla Kuźni Raciborskiej wykonanie dokumentacji analitycznej i projektowej dla Zbiornika Kotłarnia na rzece Bierawce.

V. Kluczowe inwestycje, ich rezultaty i potencjalne źródła finansowania

1. Kluczowe inwestycje

Sprawna i skuteczna realizacja Strategii Rozwoju Gminy Kuźnia Raciborska będzie wymagała zaangażowania wielu interesariuszy, w tym mieszkańców, przedsiębiorców i organizacji społecznych. Jednakże realizacja konkretnych przedsięwzięć należeć będzie do samorządu gminy Kuźnia Raciborska. Wdrażanie inwestycji nastąpi w oparciu o roczne budżety gminy oraz Wieloletnią Prognozę Finansową i Wieloletni Plan Inwestycyjny. W poniższych tabelach zaprezentowano intencyjną listę najważniejszych projektów planowanych do realizacji w perspektywie wdrażania Strategii.

Realizacja działań przedstawionych poniżej uzależniona jest od wielu czynników zewnętrznych, w dużej mierze niezależnych od działań władz gminy, m.in. od dostępności środków pomocowych czy zmian prawodawstwa. Mimo to umieszczenie ich na liście zadań w tak ważnym dokumencie, jakim jest Strategia Rozwoju, jest sygnałem ich znaczenia z perspektywy dalszego rozwoju gminy i poprawy warunków zamieszkania.

Tabela 7 Inwestycja: Budowa sieci kanalizacji sanitarnej w miejscowości Jankowice – Etap I

Budowa sieci kanalizacji sanitarnej w miejscowości Jankowice – Etap I	
Podmiot realizujący	Gmina
Szacowany koszt	5 650 486,92 zł (inwestycja rozpoczęta w 2020 r.)

Źródło finansowania	Wkład własny Gminy + środki zewnętrzne (PROW)
Zwięzły opis projektu	Poprawa warunków życia i rozwoju gospodarczego poprzez zwiększenie poziomu rozwoju infrastruktury technicznej w zakresie sieci wodno-kanalizacyjnej.

Źródło: Opracowanie własne.

Tabela 8 Inwestycja: Budowa ujęć i magistrali ze źródeł Solarnia wraz z infrastrukturą towarzyszącą

Budowa ujęć i magistrali ze źródeł Solarnia wraz z infrastrukturą towarzyszącą	
Podmiot realizujący	Gminne Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o.
Szacowany koszt	10 177 020,02 zł (inwestycja rozpoczęta w 2022 r.)
Źródło finansowania	Wkład własny GPWiK Sp. z o.o. + środki zewnętrzne (EFRR).
Zwięzły opis projektu	Poprawa bezpieczeństwa zaopatrzenia w wodę Miasta i Gminy Kuźnia Raciborska oraz zapewnienie dostaw wody do miasta Kuźnia Raciborska w odpowiedniej ilości i o wymaganych prawem parametrach.

Źródło: Opracowanie własne.

Tabela 9 Inwestycja: Modernizacja drogi wojewódzkiej polegająca na budowie chodnika wzdłuż drogi wojewódzkiej 425 w miejscowości Ruda Kozielska

Modernizacja drogi wojewódzkiej polegająca na budowie chodnika wzdłuż drogi wojewódzkiej 425 w miejscowości Ruda Kozielska	
Podmiot realizujący	Gmina
Szacowany koszt	2 400 000 zł
Źródło finansowania	Wkład własny Gminy + Urząd Wojewódzki
Zwięzły opis projektu	Opracowanie kompletnej dokumentacji projektowej rozbudowy drogi wojewódzkiej, polegającej na budowie chodnika wzdłuż drogi wojewódzkiej nr 425 (ul. Raciborska) w miejscowości Ruda Kozielska (890 m) - od zjazdu w drogę gminną Wildek w kierunku Kuźni Raciborskiej + realizacja.

Źródło: Opracowanie własne.

Tabela 10 Inwestycja: Modernizacja drogi wojewódzkiej polegająca na budowie chodnika wzdłuż drogi wojewódzkiej 919 w miejscowości Rudy

Modernizacja drogi wojewódzkiej polegająca na budowie chodnika wzdłuż drogi wojewódzkiej 919 w miejscowości Rudy	
Podmiot realizujący	Gmina
Szacowany koszt	6 480 000 zł
Źródło finansowania	Wkład własny Gminy + Urząd Wojewódzki

Zwięzły opis projektu	Opracowanie kompletnej dokumentacji projektowej rozbudowy drogi wojewódzkiej, polegające na budowie chodnika wzdłuż drogi wojewódzkiej nr 919 (ul. Kolonia Renerowska) w miejscowości Rudy - od zjazdu w drogę gminną Al. Lipowa do końca zabudowań w kierunku Raciborza (1640 m) + realizacja.
-----------------------	---

Źródło: Opracowanie własne.

Tabela 11 Inwestycja: Budowa sieci kanalizacji sanitarnej w miejscowości Budziska

Budowa sieci kanalizacji sanitarnej w miejscowości Budziska	
Podmiot realizujący	Gmina
Szacowany koszt	11 606 019,62 zł
Źródło finansowania	Wkład własny Gminy + Polski Ład
Zwięzły opis projektu	Budowa sieci kanalizacji sanitarnej grawitacyjnej i ciśnieniowej o długości ok. 6,1 km w miejscowości Budziska. Inwestycja przyczyni się do ograniczenia niekontrolowanego odprowadzania ścieków do ziemi i wód.

Źródło: Opracowanie własne.

Tabela 12 Inwestycja: Modernizacja boiska „orlik” w Kuźni Raciborskiej

Modernizacja boiska „orlik” w Kuźni Raciborskiej	
Podmiot realizujący	Gmina
Szacowany koszt	150 000 zł
Źródło finansowania	Wkład własny Gminy + środki zewnętrzne (finansowanie 50:50).
Zwięzły opis projektu	Poprawa stanu technicznego i bezpieczeństwa boiska wielofunkcyjnego w Kuźni Raciborskiej.

Źródło: Opracowanie własne.

Tabela 13 Inwestycja: Zmiana sposobu użytkowania poddasza nieużytkowego na dwa lokale mieszkalne w budynku przy ul. Raciborskiej 8 w Rudach

Zmiana sposobu użytkowania poddasza nieużytkowego na dwa lokale mieszkalne w budynku przy ul. Raciborskiej 8 w Rudach	
Podmiot realizujący	ZGKiM
Szacowany koszt	343 182,74 zł
Źródło finansowania	Wkład własny Gminy + środki zewnętrzne
Zwięzły opis projektu	Inwestycja polega na utworzeniu dwóch lokali mieszkalnych na poddaszu budynku przy ul. Raciborskiej 8 w Rudach.

Źródło: Opracowanie własne.

Tabela 14 Inwestycja: Uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej w Gminie Kuźnia Raciborska dla miejscowości Jankowice

Uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej w Gminie Kuźnia Raciborska dla miejscowości Jankowice	
Podmiot realizujący	Gmina
Szacowany koszt	5 000 000 zł
Źródło finansowania	Wkład własny Gminy + Polski Ład
Zwięzły opis projektu	Ograniczenie niekontrolowanego odprowadzenia ścieków do ziemi i wód, w efekcie redukcja negatywnego wpływu ścieków na środowisko wód podziemnych i powierzchniowych.

Źródło: Opracowanie własne.

Tabela 15 Inwestycja: Budowa PSZOK w Kuźni Raciborskiej w ramach formuły zaprojektuj i wybuduj

Budowa PSZOK w Kuźni Raciborskiej w ramach formuły zaprojektuj i wybuduj	
Podmiot realizujący	ZGKiM
Szacowany koszt	7 523 550 zł
Źródło finansowania	Wkład własny Gminy + Polski Ład
Zwięzły opis projektu	uporządkowanie gospodarki śmieciowej na terenie gminy Kuźnia Raciborska.

Źródło: Opracowanie własne.

Tabela 16 Inwestycja: Budowa przedszkola w Rudach

Budowa przedszkola w Rudach	
Podmiot realizujący	Gmina
Szacowany koszt	20 000 000 zł
Źródło finansowania	Środki zewnętrzne
Zwięzły opis projektu	Zadanie do zrealizowania pod warunkiem pozyskania środków zewnętrznych. Na dzień sporządzenia wykonane zostało PFU.

Źródło: Opracowanie własne.

Tabela 17 Inwestycja: Żłobek w Rudach

Żłobek w Rudach	
Podmiot realizujący	Podmiot prywatny
Szacowany koszt	Pozostaje do ustalenia
Źródło finansowania	Podmiot zewnętrzny

Zwięzły opis projektu	Wpisanie inwestycji wynika z uchwały podjętej przez mieszkańców w trakcie zebrania wiejskiego w Rudach oraz w zw. ze złożeniem petycji w tej sprawie mieszkańców.
-----------------------	---

Źródło: Opracowanie własne.

Tabela 18 Inwestycja: Boisko wielofunkcyjne w Turzu

Boisko wielofunkcyjne w Turzu	
Podmiot realizujący	Gmina
Szacowany koszt	400 000 zł
Źródło finansowania	Środki zewnętrzne
Zwięzły opis projektu	Budowa boiska o wymiarach 40x20 m ze sztuczną nawierzchnią wraz z infrastrukturą sportową, oświetleniem i ogrodzeniem.

Źródło: Opracowanie własne.

Tabela 19 Inwestycja: Budowa drogi gminnej wewnętrznej ul. Topolowa w Kuźni Raciborskiej wraz z budową oświetlenia ulicznego

Budowa drogi gminnej wewnętrznej ul. Topolowa w Kuźni Raciborskiej wraz z budową oświetlenia ulicznego	
Podmiot realizujący	Gmina
Szacowany koszt	2 000 000 zł
Źródło finansowania	Wkład własny Gminy + Rządowego Funduszu Inwestycji Lokalnych.
Zwięzły opis projektu	Budowa nowej drogi wraz z oświetleniem ulicznym, siecią kanalizacji sanitarnej i wodociągowej.

Źródło: Opracowanie własne.

Tabela 20 Inwestycja: Termomodernizacja Społecznej szkoły podstawowej w Budziskach

Termomodernizacja Społecznej szkoły podstawowej w Budziskach	
Podmiot realizujący	Gmina
Szacowany koszt	1.200.000,00 zł
Źródło finansowania	Środki zewnętrzne
Zwięzły opis projektu	Termomodernizacja polegająca na ociepleniu ścian zewnętrznych, dachu, częściowa wymiana stolarki, wymiana źródła ciepła (wymiana kotła).

Źródło: Opracowanie własne.

Tabela 21 Inwestycja: Termomodernizacja budynku OSP w Siedliskach

Termomodernizacja budynku OSP w Siedliskach
--

Podmiot realizujący	Gmina
Szacowany koszt	1.540.000,00 zł
Źródło finansowania	Gmina + Fundusze Europejskie dla Śląskiego 2021-2027
Zwięzły opis projektu	Termomodernizacja polegająca na ociepleniu ścian zewnętrznych, dachu, częściowa wymiana stolarki, wymiana instalacji wewnętrznej CO, kanalizacji sanitarnej, instalacji wodociągowej. Remont pomieszczeń wewnętrznych.

Źródło: Opracowanie własne.

Tabela 22 Inwestycja: Termomodernizacja budynku OSP w Rudach

Termomodernizacja budynku OSP w Rudach	
Podmiot realizujący	Gmina
Szacowany koszt	800.000,00 zł
Źródło finansowania	Gmina + Fundusze Europejskie dla Śląskiego 2021-2027
Zwięzły opis projektu	Termomodernizacja polegająca na ociepleniu ścian zewnętrznych, dachu, częściowa wymiana stolarki, wymiana instalacji wewnętrznej CO wraz z wymianą kotła, kanalizacji sanitarnej, instalacji wodociągowej.

Źródło: Opracowanie własne.

Tabela 23 Inwestycja: Termomodernizacja budynku biblioteki publicznej w Rudach

Termomodernizacja budynku biblioteki publicznej w Rudach	
Podmiot realizujący	Gmina
Szacowany koszt	1.000.000,00 zł
Źródło finansowania	Gmina + Fundusze Europejskie dla Śląskiego 2021-2027
Zwięzły opis projektu	Termomodernizacja polegająca na ociepleniu ścian zewnętrznych, dachu, częściowa wymiana stolarki, częściowa wymiana instalacji wewnętrznej CO, remont schodów zewnętrznych wraz z wykonaniem parkingu i wykonanie nowego podjazdu dla osób niepełnosprawnych.

Źródło: Opracowanie własne.

Tabela 24 Inwestycja: Budowa parkingu przy Urzędzie Miejskim w Kuźni Raciborskiej

Budowa parkingu przy Urzędzie Miejskim w Kuźni Raciborskiej	
Podmiot realizujący	Gmina
Szacowany koszt	500.000,00 zł
Źródło finansowania	Gmina + LGD
Zwięzły opis projektu	Wykonanie nowego ogólnodostępnego parkingu dla

	mieszkańców i pracowników urzędu. Wykonanie nowej nawierzchni wraz z odwodnieniem i oświetleniem, chodnikami i wydzielonymi miejscami do parkowania.
--	--

Źródło: Opracowanie własne.

Tabela 25 Inwestycja: Budowa i remont parkingu przy hali sportowej w Kuźni Raciborskiej przy ul Piaskowej oraz remont holu i toalet przy hali

Budowa i remont parkingu przy hali sportowej w Kuźni Raciborskiej przy ul Piaskowej oraz remont holu i toalet przy hali	
Podmiot realizujący	Gmina
Szacowany koszt	1 000 000,00 zł
Źródło finansowania	Gmina + środki zewnętrzne
Zwięzły opis projektu	Remont ogólnodostępnego parkingu dla mieszkańców i pracowników szkoły. Wykonanie nowej nawierzchni wraz z odwodnieniem i oświetleniem, chodnikami i wydzielonymi miejscami do parkowania.

Źródło: Opracowanie własne.

Tabela 26 Inwestycja: Budowa zaplecza socjalnego remizy OSP w Kuźni Raciborskiej

Budowa zaplecza socjalnego remizy OSP w Kuźni Raciborskiej	
Podmiot realizujący	Gmina
Szacowany koszt	1.500.000,00 zł
Źródło finansowania	Gmina + środki zewnętrzne
Zwięzły opis projektu	Rozbiórka istniejącego budynku zaplecza wraz z budową nowego zaplecza socjalno-magazynowego dla potrzeb jednostki ochotniczej straży pożarnej.

Źródło: Opracowanie własne.

Tabela 27 Inwestycja: Budowa magistrali wodociągowej z przepompowni w Rudzie Kozielskiej do SUW w Kuźni Raciborskiej

Budowa magistrali wodociągowej z przepompowni w Rudzie Kozielskiej do SUW w Kuźni Raciborskiej	
Podmiot realizujący	Gminne Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o.
Szacowany koszt	2 000 000,00 zł
Źródło finansowania	GPWiK + środki zewnętrzne
Zwięzły opis projektu	Poprawa bezpieczeństwa zaopatrzenia w wodę Miasta i Gminy Kuźnia Raciborska oraz zapewnienie dostaw wody do miasta Kuźnia Raciborska w odpowiedniej ilości i o wymaganych prawem parametrach.

Źródło: Opracowanie własne.

Tabela 28 Inwestycja: Budowa sieci kanalizacji sanitarnej w miejscowości Rudy

Budowa sieci kanalizacji sanitarnej w miejscowości Rudy	
Podmiot realizujący	Gminne Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o.
Szacowany koszt	20 000 000,00 zł
Źródło finansowania	GPWiK + środki zewnętrzne
Zwięzły opis projektu	Ograniczenie niekontrolowanego odprowadzenia ścieków do ziemi i wód, w efekcie redukcja negatywnego wpływu ścieków na środowisko wód podziemnych i powierzchniowych.

Źródło: Opracowanie własne.

Tabela 29 Inwestycja: Budowa sieci kanalizacji sanitarnej w miejscowości Siedliska

Budowa sieci kanalizacji sanitarnej w miejscowości Siedliska	
Podmiot realizujący	Gminne Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o.
Szacowany koszt	6 000 000,00 zł
Źródło finansowania	GPWiK + środki zewnętrzne
Zwięzły opis projektu	Ograniczenie niekontrolowanego odprowadzenia ścieków do ziemi i wód, w efekcie redukcja negatywnego wpływu ścieków na środowisko wód podziemnych i powierzchniowych.

Źródło: Opracowanie własne.

Tabela 30 Inwestycja: Budowa sieci kanalizacji sanitarnej w miejscowości Turze

Budowa sieci kanalizacji sanitarnej w miejscowości Turze	
Podmiot realizujący	Gminne Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o.
Szacowany koszt	9 000 000,00 zł
Źródło finansowania	GPWiK + środki zewnętrzne
Zwięzły opis projektu	Ograniczenie niekontrolowanego odprowadzenia ścieków do ziemi i wód, w efekcie redukcja negatywnego wpływu ścieków na środowisko wód podziemnych i powierzchniowych.

Źródło: Opracowanie własne.

2. Oczekiwane rezultaty i wskaźniki ich osiągnięcia

Sprawna i skuteczna realizacja przedmiotowej Strategii będzie wymagała zaangażowania wielu interesariuszy gminy tj.: mieszkańców, przedsiębiorców, organizacji społecznych. Jednakże realizacja konkretnych przedsięwzięć należeć będzie do samorządu gminy Kuźnia

Raciborska. Wykonanie nastąpi w oparciu o roczne budżety gminy oraz Wieloletnią Prognozę Finansową i Wieloletni Plan Inwestycyjny. W poniższych tabelach zaprezentowano intencyjną listę najważniejszych projektów planowanych do realizacji w perspektywie wdrażania Strategii.

Skuteczna realizacja działań przedstawionych poniżej uzależniona jest od wielu czynników zewnętrznych, w dużej mierze niezależnych od działań władz gminy (np. dostępność środków pomocowych, zmiany prawodawstwa), jednakże umieszczenie ich na liście zadań w tak ważnym dokumencie jest sygnalizacją ich znaczenia z perspektywy dalszego rozwoju gminy i poprawy warunków zamieszkania.

Tabela 31 Cel strategiczny I: Integracja i aktywizacja społeczna

Cel Operacyjny	Kierunki działania	Oczekiwane rezultaty działań	wskaźniki osiągnięcia działań	pożądany kierunek zmian
Cel Operacyjny A1: Wzmacnianie kapitału społecznego	<ul style="list-style-type: none"> → Pozyskiwanie nowego kapitału społecznego poprzez stworzenie warunków do osiedlania dla nowych mieszkańców → Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu, marginalizacji oraz ubóstwu → Utrzymywanie wysokiego poziomu dostępności do usług społecznych (w tym przede wszystkim usług edukacyjnych oraz medycznych) → Sprzyjanie tworzeniu warunków do powstawania niepublicznych, prywatnych żłobków i klubów dziecięcych → Intensyfikacja działań i funkcjonowania obiektów kultury → Wzmacnianie współpracy lokalnych samorządów w celu realizacji wspólnych projektów, inwestycji, planów o charakterze społecznym i gospodarczym 	<ul style="list-style-type: none"> → Polepszenie jakości i komfortu życia w gminie, → Zwiększanie poziomu uczestnictwa społeczności lokalnej w kulturze i działaniach sportowych, → Rozszerzanie oferty opieki nad dziećmi, → Zapewnianie wysokiej jakości kształcenia, → Zwiększanie aktywności społecznej mieszkańców gminy, → Gmina przyjazna osobom z grup marginalizowanych. 	Liczba żłobków w gminie	↑
Cel Operacyjny A2: Rozwój usług społecznych			Liczba dzieci przypadająca na 1 oddział przedszkola	↓
			Liczba lokali mieszkalnych	↑
			Liczba wyremontowanych obiektów użytku publicznego	↑

Źródło: Opracowanie własne.

Tabela 32 Cel strategiczny II: Wzrost przedsiębiorczości i konkurencyjności gospodarczej oraz rozwój potencjału turystycznego

Cel Operacyjny	Kierunki działania	Oczekiwane rezultaty działań	wskaźniki osiągnięcia działań	pożądany kierunek zmian
Cel operacyjny B1: Zapewnienie rozwoju ekonomiczno-gospodarczego	<ul style="list-style-type: none"> → Rozwój i umacnianie współpracy przygranicznej → Pozyskiwanie funduszy na nowe inwestycje sprzyjające rozwojowi gospodarczemu i tworzenie trwałych miejsc pracy 	<ul style="list-style-type: none"> → Zwiększenie powierzchni terenów inwestycyjnych, → Podniesienie kompetencji zawodowych mieszkańców. → Gmina wypromowana poprzez swoją historię, tradycje i kulturę, 	Długość ścieżek rowerowych (w km)	↑

<p>Cel operacyjny B2: Zwiększenie atrakcyjności terenów inwestycyjnych</p>	<ul style="list-style-type: none"> → Dostosowywanie oferty edukacyjnej do potrzeb lokalnego rynku pracy → Promowanie idei kształcenia ustawicznego wśród pracodawców i pracowników w celu rozwoju kwalifikacji i kompetencji zasobów ludzkich 	<ul style="list-style-type: none"> → Zachowane i wypromowane dziedzictwo przyrodnicze, → Rozwinięte funkcje rekreacyjno-wypoczynkowe, → Uporządkowana infrastruktura rowerowa. 	<p>Liczba przeprowadzonych szkoleń</p>	<p>↑</p>
<p>Cel operacyjny B3: Budowa i modernizacja infrastruktury turystycznej oraz rekreacyjnej</p>	<ul style="list-style-type: none"> → Przeciwdziałanie bezrobociu poprzez aktywizację zawodową osób w szczególnej sytuacji na rynku pracy → Wyznaczenie i przygotowanie terenów pod inwestycje z wykorzystaniem strategicznego położenia na skrzyżowaniu dróg wodnych, dróg wojewódzkich oraz linii kolejowej → Podejmowanie działań promujących gminę jako miejsca sprzyjającego inwestycjom gospodarczym → Budowa i modernizacja obiektów turystycznych oraz rekreacyjnych → Wykorzystanie walorów przyrodniczych w celach turystycznych oraz rekreacyjnych → Poszerzanie bazy noclegowej → Rozwój i budowa ścieżek rowerowych → Promocja lokalnych produktów, usług spędzania wolnego czasu 		<p>Liczba osób z podniesionymi kompetencjami zawodowymi</p>	<p>↑</p>

Źródło: Opracowanie własne.

Tabela 33 Cel Strategiczny III: Poprawa ładu przestrzennego

Cel Operacyjny	Kierunki działania	Oczekiwane rezultaty działań	wskaźniki osiągnięcia działań	pożądany kierunek zmian
Cel operacyjny C1: Rozwój infrastruktury drogowej oraz transportu intermodalnego, łączącego linię kolejową, wodną i drogową	<ul style="list-style-type: none"> → Modernizacja dróg gminnych, chodników oraz oświetlenia ulic → Zwiększenie bezpieczeństwa na drogach → Rozwój sieci komunikacji transportu zbiorowego 	<ul style="list-style-type: none"> → Zwiększona czystość środowiska naturalnego, → Zwiększony udział OZE w miksie energetycznym gminy, → Uporządkowana gospodarka wodno-ściekowa i odpadowa, → Poprawiony stan techniczny i parametry budynków gminnych, → Zwiększona atrakcyjność i funkcjonalność przestrzeni publicznej, → Zwiększona jakość transportu publicznego, → Zwiększona dostępność miejsc parkingowych o odpowiednich parametrach technicznych na terenie gminy, → Zabezpieczenie gminy przed ryzykiem powodziowym. 	Udział OZE w strukturze energetycznej Gminy	↑
Cel operacyjny C2: Poprawa infrastruktury technicznej	<ul style="list-style-type: none"> → Racjonalizacja kubatury, modernizacja i termomodernizacja budynków użyteczności publicznej → Budowa kanalizacji oraz gazociągu → Uzbrojenie terenów inwestycyjnych w brakujące media oraz pod zabudowę mieszkaniową 		Liczba budynków poddanych modernizacji	↑
Cel operacyjny C3: Budowa i modernizacja przestrzeni funkcjonalnej	<ul style="list-style-type: none"> → Modernizacja i rozwój budynków socjalnych → Budowa i modernizacja obiektów użyteczności publicznej 		Odsetek mieszkańców korzystających z sieci kanalizacyjnej	↑
Cel operacyjny C4: Ochrona środowiska naturalnego	<ul style="list-style-type: none"> → Podejmowanie działań rewitalizacyjnych → Budowa parkingów → Działania zmierzające do racjonalnej gospodarki odpadami → Działania na rzecz ustabilizowania poziomu wód gruntowych na obszarze gminy, przeciwdziałaniu skutkom suszy i powodzi (retencja) → Korelacja infrastruktury przeciwpowodziowej z planami krajowymi → Rozwój odnawialnych źródeł energii → Przeciwdziałanie zanieczyszczeniu powietrza i niskiej emisji 		Długość wyremontowanych dróg (w km)	↑
	Liczba budynków podłączonych do sieci wodociągowej		↑	
	Liczba miejsc parkingowych		↑	
	Liczba powodzi		↓	

Źródło: Opracowanie własne.

3. Potencjalne źródła finansowania

Działania określone w niniejszym dokumencie w większości przypadków wymagają dodatkowych nakładów finansowych na ich realizację. Poniżej zaprezentowano część z dostępnych źródeł finansowania oraz zakres jaki obejmują. W okresie objętym horyzontem niniejszej Strategii Polska ma możliwość korzystania z Funduszy Europejskie na lata 2021-2027, co powinno pozwolić na znaczące odciążenie budżetu Gminy w zakresie niektórych działań inwestycyjnych i pozainwestycyjnych (tzw. projekty miękkie).

a) Środki własne

Samorząd może realizować inwestycje będące w jego kompetencjach z wykorzystaniem środków pochodzących z dochodów własnych – jest to najpopularniejsza metoda finansowania inwestycji, jednakże ograniczająca ich skalę i zakres do limitu wydatków uchwalonych na daną inwestycję w Wieloletnim Planie Finansowym. Wsparciem środków własnych mogą być środki z kredytu banków komercyjnych lub środki pozyskane w ramach emisji papierów wartościowych, np. obligacji komunalnych.

b) Bankowe i pozabankowe instrumenty finansowe

Kredyty, pożyczki bankowe itp. o charakterze krótko i długoterminowym. Standardowe kredyty bankowe należą do stosunkowo kosztownych, dlatego często wykorzystywane są kredyty i pożyczki o charakterze preferencyjnym - nisko oprocentowane bądź z możliwością częściowego umorzenia. Do najczęściej wykorzystywanych źródeł współfinansowania inwestycji związanych z poprawą efektywności energetycznej należą środki w dyspozycji Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej. Zarówno WFOŚiGW jak i NFOŚiGW dysponują w swojej ofercie:

- preferencyjnymi, częściowo umarzałnymi, pożyczkami na termomodernizację, wymiany źródła ciepła, montaż instalacji OZE,
- dotacjami na przygotowanie programów efektywności energetycznej,
- dotacjami na działania z zakresu edukacji ekologicznej, w tym dot. efektywności energetycznej.

c) Fundusze Europejskie

Fundusze Europejskie są instrumentami Polityki Strukturalnej Unii Europejskiej. Ich zadaniem jest wspieranie restrukturyzacji i modernizacji gospodarek krajów UE. W ten sposób wpływa się na zwiększenie spójności ekonomicznej i społecznej Unii. Fundusze kierowane są do tych sektorów gospodarki i regionów, które bez pomocy finansowej nie są w stanie dorównać do średniego poziomu ekonomicznego w UE. Polityka Strukturalna i Fundusze mają pomóc władzom centralnym i regionalnym słabiej rozwiniętych regionów w rozwiązaniu ich najważniejszych problemów gospodarczych. Kluczowe programy dostępne w horyzoncie objętym Strategią uwzględniają:

- Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko (FEnIKS) – następca Programu Infrastruktura i Środowisko (POLiŚ). Program przyczyni się do rozwoju gospodarki niskoemisyjnej, ochrony środowiska oraz przeciwdziałania i adaptacji do zmian klimatu. FEnIKS wesprze również inwestycje transportowe oraz dofinansuje ochronę zdrowia i dziedzictwo kulturowe.

- Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego 2021-2027 (FERS) - następca Programu Wiedza Edukacja Rozwój (POWER). Główne obszary działania FERS to: praca, edukacja, zdrowie oraz dostępność. Program będzie wspierał projekty z zakresu: poprawy sytuacji osób na rynku pracy, zwiększenia dostępności dla osób ze szczególnymi potrzebami, zapewnienia opieki nad dziećmi, podnoszenia jakości edukacji i rozwoju kompetencji, integracji społecznej, rozwoju usług społecznych i ekonomii społecznej oraz ochrony zdrowia.
- Fundusze Europejskie na Rozwój Cyfrowy (FERC) - jest następcą programu Polska Cyfrowa (POPC), który w latach 2014-2020 wspierał cyfryzację w Polsce. FERC będzie koncentrował się przede wszystkim na: zwiększeniu dostępu do ultraszybkiego internetu szerokopasmowego, udostępnieniu zaawansowanych e-usług pozwalających w pełni na elektroniczne załatwienie spraw obywateli i przedsiębiorców, zapewnieniu cyberbezpieczeństwa w ramach nowego dedykowanego obszaru interwencji, rozwoju gospodarki opartej na danych, wykorzystującej najnowsze technologie cyfrowe, rozwoju współpracy międzysektorowej na rzecz tworzenia cyfrowych rozwiązań problemów społeczno-gospodarczych, wsparciu rozwoju zaawansowanych kompetencji cyfrowych, w tym również w obszarze cyberbezpieczeństwa dla jednostek samorządu terytorialnego (jst) i przedsiębiorców.
- Fundusz Europejskie na rzecz Sprawiedliwej Transformacji. Jest to część Europejskiego Zielonego Ładu (European Green Deal) i elementem (I filarem) Mechanizmu Sprawiedliwej Transformacji. Celem FERT jest łagodzenie skutków społecznych i ekonomicznych transformacji energetycznej.
- Fundusze Europejskie dla Śląskiego 2021-2027 – nowy program regionalny dla Województwa Śląskiego, który będzie obejmował m.in. inwestycje w takich obszarach jak: rozwój MŚP, e-usługi publiczne, rozwój OZE i efektywności energetycznej, przystosowanie regionu do zmian klimatu, ochronę terenów cennych pod względem przyrodniczym, gospodarkę wodno-ściekową i odpadową, regionalną infrastrukturę transportową, infrastrukturę kulturalną i turystyczną, aktywizację zawodową oraz podnoszenie kwalifikacji mieszkańców, usługi środowiskowe (usługi społeczne, opieka długookresowa i psychiatryczna, e-usługi, integracja społeczna, ekonomia społeczna, edukacja na potrzeby rynku pracy, profilaktyka w ochronie zdrowia, standardy usług w zakładach leczniczych, integracja imigrantów).

d) Umowy z podmiotami ESCO

ESCO (Energy Service Company) to firmy działające w sektorze inwestycji energooszczędnych, które finansują inwestycje w celu udziału w oszczędnościach w kolejnych latach, które z kolei stanowią wynagrodzenie za zaangażowany kapitał i ryzyko. Umowa precyzyjnie określa zakres inwestycji na majątku Gminy, parametry obiektu po modernizacji, prognozowane zużycie ciepła, energii elektrycznej dla obiektu oraz udział podmiotu ESCO w przyszłych oszczędnościach jak i sposób ich kalkulacji (wyznaczenie okresu referencyjnego, inflacja, anomalie pogodowe). Najistotniejszym elementem umów jest związanie obu stron wynikiem inwestycji, gdy korzyścią dla partnerów jest każda złotówka oszczędności wygenerowana przez inwestycję, a tym samym każda wada w technologii czy wykonaniu uderza w zyski podmiotu ESCO. W przypadku klasycznej inwestycji ze środków własnych inwestor ma jedynie gwarancję wykonawcy na roboty budowlane, technologie, ale nie gwarancję osiągnięcia efektów w postaci niskiego zużycia paliw i niskich kosztów

utrzymania. Umowy tego typu mogą spełniać warunki PPP (gdy podmiot ESCO zarządza obiektem) i są wtedy realizowane na podstawie ustawy o PPP.

e) Partnerstwo publiczno-prywatne

Ustawa z 28.07.2005 nazywa partnerstwem publiczno-prywatnym współpracę podmiotu publicznego i partnera prywatnego, opartą na umowie o partnerstwie publiczno-prywatnym, służącą realizacji zadania publicznego na zasadach przyjętych w ustawie. Zgodnie z zapisami ustawy, partnerstwo publiczno-prywatne może stanowić sposób realizacji przedsięwzięcia tylko wtedy, gdy ze współpracy z sektorem prywatnym wynikają korzyści dla interesu publicznego, przeważające w stosunku do korzyści wynikających z innych sposobów realizacji tego przedsięwzięcia przez podmiot publiczny tj. samodzielnej jego realizacji lub realizacji w inny sposób niż określony w ustawie.

PPP umożliwia realizację celów publicznych za pomocą inwestycji sektora prywatnego, który w zależności od wybranego modelu współpracy przynajmniej częściowo pokrywa koszty budowy infrastruktury, a później czerpie z niej korzyści, ponosząc też ryzyko rynkowe (popyt).

VI. Komplementarność z dokumentami strategicznymi wyższego rzędu

Sformułowany w Strategii Cel Strategiczny, Cele Operacyjne i kierunki rozwoju Gminy muszą korespondować z wizją rozwoju sformułowaną przez dokumenty strategiczne wyższego rzędu, to jest strategię subregionalną, regionalną i krajową, które w sposób bezpośredni lub pośredni kształtują kierunki rozwoju Gminy Kuźnia Raciborska. W związku z tym, czynnikiem kluczowym jest zapewnienie spójności zapisów niniejszej Strategii ze sformułowanymi w ich treści priorytetami i celami.

Podsumowanie zgodności ze strategią na poziomie powiatu, województwa i kraju przedstawiono w poniższej tabeli:

Tabela 34 Podsumowanie powiązania Strategii z dokumentami wyższego rzędu

STRATEGIA ROZWOJU GMINY KUŹNIA RACIBORSKA	PROGRAM ROZWOJU POWIATU RACIBORSKIEGO NA LATA 2022-2030	STRATEGIA ROZWOJU WOJEWÓDZTWA ŚLĄSKIEGO „ŚLĄSKIE 2030”
Cel Strategiczny I: Integracja i aktywizacja społeczna.	Cel strategiczny 2. Kształtowanie zrównoważonego rozwoju społecznego i aktywności mieszkańców.	CEL STRATEGICZNY B Województwo śląskie regionem przyjaznym dla mieszkańca.
Cel Strategiczny II: Wzrost przedsiębiorczości i konkurencyjności gospodarczej oraz rozwój potencjału turystycznego.	Cel strategiczny 1. Stworzenie warunków sprzyjających wysokiej aktywności gospodarczej. Cel strategiczny 3. Ochrona środowiska i krajobrazu na terenie powiatu raciborskiego.	CEL STRATEGICZNY A Województwo śląskie regionem odpowiedzialnej transformacji gospodarczej.

STRATEGIA ROZWOJU GMINY KUŹNIA RACIBORSKA	PROGRAM ROZWOJU POWIATU RACIBORSKIEGO NA LATA 2022-2030	STRATEGIA ROZWOJU WOJEWÓDZTWA ŚLĄSKIEGO „ŚLĄSKIE 2030”
Cel Strategiczny III: Poprawa ładu przestrzennego.	Cel strategiczny 4. Rozwój infrastruktury komunikacyjnej i technicznej Powiatu Raciborskiego wpływających na wysoką jakość życia. Cel strategiczny 3. Ochrona środowiska i krajobrazu na terenie powiatu raciborskiego.	CEL STRATEGICZNY C Województwo śląskie regionem wysokiej jakości środowiska i przestrzeni.

Źródło: opracowanie własne

Wszelkie podejmowane przez gminę działania będą ukierunkowane na realizację Celu Strategicznego (CS), sformułowanego jako Zrównoważony rozwój Gminy Kuźnia Raciborska, obejmujący inwestycje w obszarze ekonomicznym, turystycznym, społecznym i infrastrukturalnym, gwarantujący stabilizację w wymagających warunkach gospodarczych. Niniejszy Cel Strategiczny odpowiada celom każdego z przeanalizowanych dokumentów.

Przeprowadzone studium zgodności Strategii Rozwoju Gminy Kuźnia Raciborska z dokumentami strategicznymi wyższego szczebla objęło:

- Program Rozwoju Powiatu Raciborskiego na lata 2022-2030,
- Strategię Rozwoju Województwa Śląskiego „Śląskie 2030”,
- Strategię Rozwoju Subregionu Zachodniego.

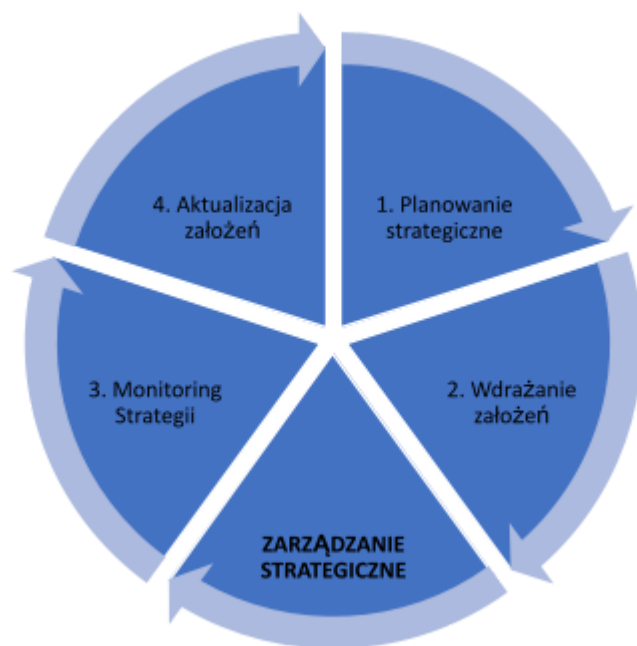
Należy podkreślić, iż niniejsza Strategia jest w pełni zgodna z kluczowymi dokumentami strategicznymi, zarówno na poziomie krajowym, regionalnym, jak i lokalnym. Dzięki temu, iż działania podejmowane lub planowane przez władze samorządowe Gminy Kuźnia Raciborska mają charakter długofalowy i skoordynowany, możliwe jest zachowanie ich spójności z kluczowymi długookresowymi dokumentami planistycznymi, tworzonymi zarówno przez administrację rządową, jak i samorządową szczebla regionalnego.

VII. System realizacji Strategii

1. Wdrażanie Strategii

Proces zarządzania strategicznego przedstawiony graficznie na poniższym rysunku obejmuje cztery zasadnicze, integralnie powiązane procesy, które składają się na pełny cykl zarządczy, realizowany na bieżąco w skali gminy. Pierwszym procesem jest etap planowania strategicznego, podczas którego definiowane są założenia rozwojowe dla gminy. W dalszej kolejności następuje etap wdrażania, kiedy realizowane są poszczególne projekty. Monitoring strategii, a więc weryfikacja poprawności i zgodności zdefiniowanych założeń strategicznych ze zmieniającą się rzeczywistością społeczno-gospodarczą, powinien mieć charakter ciągły i być realizowany na bieżąco. Aktualizacja założeń to krok, który następuje w sytuacji, gdy na etapie monitorowania Strategii okazuje się, iż wymagane jest przeformułowanie celów strategicznych lub konkretnych działań.

Rysunek 5 Proces zarządzania strategicznego

Źródło: opracowanie własne

Efektywna realizacja Strategii wymaga wdrażania w układzie wielopodmiotowym, co umożliwi wykorzystanie lokalnych zasobów ludzkich oraz instytucjonalnych. Realizacja większości projektów strategicznych lub też ich późniejsze funkcjonowanie wymagają uczestnictwa mieszkańców i innych podmiotów lokalnych. Udział lokalnej społeczności i sektora biznesu przejawia się między innymi w aspektach związanych z identyfikacją, wyborem i zarządzaniem szczegółowymi rozwiązaniami. Podejście partycypacyjne w procesie zarządzania strategicznego zakłada aktywne uczestnictwo środowisk lokalnych, przedsiębiorstw, instytucji, grup nieformalnych, organizacji pozarządowych, jak również podmiotów zewnętrznych (instytucje regionalne, krajowe, międzynarodowe). Podstawowa korzyść podejścia partycypacyjnego wiąże się ze skutecznym dopasowaniem realizowanych projektów do potrzeb społeczności lokalnych oraz zapewnia niezbędne ich zaangażowanie w proces wdrażania założeń Strategii.

Ze względu na swój długookresowy charakter, wdrażanie założeń Strategii będzie procesem ciągłym, wymagającym stałego śledzenia i monitorowania pojawiających się zmian prawnych, gospodarczych i społecznych. Wdrażaniu założeń Strategii towarzyszyć będzie ich ciągła ewaluacja, prowadzona w oparciu o pozyskiwane informacje dotyczące rozwoju Gminy, skutkach oraz publicznym odbiorze podejmowanych działań.

Instytucją odpowiedzialną za wdrażanie Strategii rozwoju będzie Urząd Miejski w Kuźni Raciborskiej. Do jego najważniejszych zadań w zakresie wdrażania Strategii należeć będzie:

- monitorowanie realizacji projektów pod kątem ich zgodności z założeniami i celami określonymi w Strategii,
- weryfikacja założeń Strategii i jej ewentualna aktualizacja na podstawie gromadzonych materiałów, dokumentów i oceny przeprowadzonych działań,

- prowadzenie działań informacyjnych, konsultacji społecznych i publikacja informacji na temat realizacji założeń zdefiniowanych w Strategii.

Wdrażanie założeń Strategii będzie się odbywać poprzez realizację konkretnych projektów oraz polityk sektorowych gminy.

2. Monitoring, ewaluacja oraz raportowanie realizacji Strategii

Istotą monitoringu jest gromadzenie, opracowywanie i przekazywanie informacji przydatnych w zarządzaniu rozwojem gminy i wdrażaniu Strategii. Głównymi obszarami monitorowania i ewaluacji Strategii będzie realizacja działań projektowych uwzględnionych w ramach niniejszej Strategii oraz przełożenie uzyskanych wyników na osiągnięcie przyjętych celów. Proces monitorowania polegać będzie na systematycznym obserwowaniu zmian zachodzących w ramach poszczególnych działań oraz celów wytyczonych w Strategii. Do tego opracowany został wzór Karty projektu. Działania związane z monitorowaniem Strategii będą prowadzone na bieżąco, od momentu przyjęcia dokumentu, w cyklach dwuletnich. Każdorazowo, proces monitorowania Strategii zostanie zakończony Raportem monitoringowym, przygotowywanym cyklicznie (co dwa lata) i podlegającym akceptacji przez Burmistrza.

W szerokim aspekcie, monitoring realizacji Strategii uwzględniat będzie ocenę realizacji wskaźników i wpływu podejmowanych działań na funkcjonowanie społeczno-gospodarcze gminy (odpowiedź na pytanie, w jakim stopniu Strategia rozwiązuje zdefiniowane problemy oraz w jakim stopniu realizuje zakładane cele).

3. Spójność z dokumentami sektorowymi gminy

Strategia Rozwoju Gminy to dokument kluczowy, jeżeli chodzi o zarządzanie rozwojem strategicznym w ujęciu lokalnym. Wieloletni Plan Finansowy (WPF) posiada status dokumentu równoważnego w stosunku do Strategii Rozwoju, porządkującego aspekty finansowo-organizacyjne związane z realizacją przedsięwzięć inwestycyjnych oraz działań o charakterze nieinwestycyjnym. Niemniej jednak, oprócz Strategii oraz WPF, istnieje szereg dokumentów programowych niższego szczebla, porządkujących rozwój i bieżące funkcjonowanie poszczególnych obszarów działania gminy. Aby zagwarantować spójny rozwój gminy w wielu obszarach, poszczególne polityki i strategie sektorowe muszą mieć charakter komplementarny wobec siebie i być zgodne z założeniami Strategii Rozwoju.

Tabela 35 Polityki strategiczne i dziedzinowe programy rozwoju obowiązujące na terenie gminy Kuźnia Raciborska

LP.	NAZWA	SFERA POLITYKI ROZWOJU	REALIZOWANE CELE STRATEGII ROZWOJU
1.	Plan Zagospodarowania Przestrzennego	Gospodarcza Przestrzenna	Cel Operacyjny B2: Zwiększenie atrakcyjności terenów inwestycyjnych

			<p>Cel Operacyjny C2: Poprawa infrastruktury technicznej</p> <p>Cel Operacyjny C3: Budowa i modernizacja przestrzeni funkcjonalnej</p>
2.	Wieloletni Program Gospodarowania Mieszkaniowym Zasobem Gminy	Przestrzenna	<p>Cel Operacyjny C2: Poprawa infrastruktury technicznej</p> <p>Cel Operacyjny C3: Budowa i modernizacja przestrzeni funkcjonalnej</p>
3.	Program Rewitalizacji	<p>Społeczna</p> <p>Gospodarcza</p> <p>Przestrzenna</p>	<p>Cel Operacyjny A1: Wzmacnianie kapitału społecznego</p> <p>Cel Operacyjny B1: Zapewnienie rozwoju ekonomiczno-gospodarczego</p> <p>Cel Operacyjny C2: Poprawa infrastruktury technicznej</p>
4.	Program Ochrony Środowiska	Przestrzenna	Cel Operacyjny C4: Ochrona środowiska naturalnego
5.	Program opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt	Przestrzenna	Cel Operacyjny C4: Ochrona środowiska naturalnego
6.	Plan Gospodarki Niskoemisyjnej	Przestrzenna	Cel Operacyjny C4: Ochrona środowiska naturalnego
7.	Program usuwania wyrobów zawierających azbest	Przestrzenna	<p>Cel Operacyjny C4: Ochrona środowiska naturalnego</p> <p>Cel Operacyjny C2: Poprawa infrastruktury technicznej</p>
8.	Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego	<p>Gospodarcza</p> <p>Przestrzenna</p>	<p>Cel Operacyjny B2: Zwiększenie atrakcyjności terenów inwestycyjnych</p> <p>Cel Operacyjny C2: Poprawa infrastruktury technicznej</p> <p>Cel Operacyjny C3: Budowa i modernizacja przestrzeni funkcjonalnej</p>
9.	Strategia rozwiązywania problemów społecznych	Społeczna	<p>Cel Operacyjny A1: Wzmacnianie kapitału społecznego</p> <p>Cel Operacyjny A2: Rozwój usług społecznych</p>
10.	Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie	Społeczna	<p>Cel Operacyjny A1: Wzmacnianie kapitału społecznego</p> <p>Cel Operacyjny A2: Rozwój usług społecznych</p>

11.	Wieloletni rządowy program „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023	Społeczna	Cel Operacyjny A1: Wzmacnianie kapitału społecznego Cel Operacyjny A2: Rozwój usług społecznych
12.	Gminny program „Bon żłobkowy”	Społeczna	Cel Operacyjny A1: Wzmacnianie kapitału społecznego Cel Operacyjny A2: Rozwój usług społecznych
13.	Program Wspierania Rodziny	Społeczna	Cel Operacyjny A1: Wzmacnianie kapitału społecznego Cel Operacyjny A2: Rozwój usług społecznych
14.	Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii	Społeczna	Cel Operacyjny A1: Wzmacnianie kapitału społecznego Cel Operacyjny A2: Rozwój usług społecznych

Źródło: Opracowanie własne.

Spis tabel

Tabela 1 Analiza SWOT	11
Tabela 2 Wyniki analizy strategicznej dla gminy	14
Tabela 3 Strategiczne kierunki polityki przestrzennej	21
Tabela 4 Realizacja przedsięwzięć i terytorialnego wymiaru interwencji Strategii Rozwoju Województwa Śląskiego „Śląskie 2030”	27
Tabela 5 Charakterystyka jednolitych części wód podziemnych zlokalizowanych w otoczeniu gminy	29
Tabela 6 Charakterystyka jednolitych części wód powierzchniowych zlokalizowanych w otoczeniu gminy	30
Tabela 7 Inwestycja: Budowa sieci kanalizacji sanitarnej w miejscowości Jankowice – Etap I 32	32
Tabela 8 Inwestycja: Budowa ujęć i magistrali ze źródeł Solarnia wraz z infrastrukturą towarzyszącą	32
Tabela 9 Inwestycja: Modernizacja drogi wojewódzkiej polegająca na budowie chodnika wzdłuż drogi wojewódzkiej 425 w miejscowości Ruda Kozielska	33
Tabela 10 Inwestycja: Modernizacja drogi wojewódzkiej polegająca na budowie chodnika wzdłuż drogi wojewódzkiej 919 w miejscowości Rudy	33
Tabela 11 Inwestycja: Budowa sieci kanalizacji sanitarnej w miejscowości Budziska	33
Tabela 12 Inwestycja: Modernizacja boiska „orlik” w Kuźni Raciborskiej	34
Tabela 13 Inwestycja: Zmiana sposobu użytkowania poddasza nieużytkowego na dwa lokale mieszkalne w budynku przy ul. Raciborskiej 8 w Rudach	34
Tabela 14 Inwestycja: Uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej w Gminie Kuźnia Raciborska dla miejscowości Jankowice	34
Tabela 15 Inwestycja: Budowa PSZOK w Kuźni Raciborskiej w ramach formuły zaprojektuj i wybuduj	35
Tabela 16 Inwestycja: Budowa przedszkola w Rudach	35
Tabela 17 Inwestycja: Żłobek w Rudach	35
Tabela 18 Inwestycja: Boisko wielofunkcyjne w Turzu	36
Tabela 19 Inwestycja: Budowa drogi gminnej wewnętrznej ul. Topolowa w Kuźni Raciborskiej wraz z budową oświetlenia ulicznego	36
Tabela 20 Inwestycja: Termomodernizacja Społecznej szkoły podstawowej w Budziskach	36
Tabela 21 Inwestycja: Termomodernizacja budynku OSP w Siedliskach	37
Tabela 22 Inwestycja: Termomodernizacja budynku OSP w Rudach	37
Tabela 23 Inwestycja: Termomodernizacja budynku biblioteki publicznej w Rudach	37
Tabela 24 Inwestycja: Budowa parkingu przy Urzędzie Miejskim w Kuźni Raciborskiej	38
Tabela 25 Inwestycja: Budowa i remont parkingu przy hali sportowej w Kuźni Raciborskiej przy ul Piaskowej oraz remont holu i toalet przy hali	38

Tabela 26 Inwestycja: Budowa zaplecza socjalnego remizy OSP w Kuźni Raciborskiej	39
Tabela 27 Inwestycja: Budowa magistrali wodociągowej z przepompowni w Rudzie Kozielskiej do SUW w Kuźni Raciborskiej	39
Tabela 28 Inwestycja: Budowa sieci kanalizacji sanitarnej w miejscowości Rudy	39
Tabela 29 Inwestycja: Budowa sieci kanalizacji sanitarnej w miejscowości Siedliska	40
Tabela 30 Inwestycja: Budowa sieci kanalizacji sanitarnej w miejscowości Turze	40
Tabela 31 Cel strategiczny I: Integracja i aktywizacja społeczna	41
Tabela 32 Cel strategiczny II: Wzrost przedsiębiorczości i konkurencyjności gospodarczej oraz rozwój potencjału turystycznego	41
Tabela 33 Cel Strategiczny III: Poprawa ładu przestrzennego	43
Tabela 34 Podsumowanie powiązania Strategii z dokumentami wyższego rzędu	44
Tabela 35 Polityki strategiczne i dziedzinowe programu rozwoju obowiązujące na terenie gminy Kuźnia Raciborska	47

Spis rysunków

Rysunek 1 Zasadnicze części diagnozy	7
Rysunek 2 Czynniki rozwojowe gminy	15
Rysunek 3 Obszary rozwoju gminy Kuźnia Raciborska do 2030 r.	18
Rysunek 4 Formy ochrony przyrody w gminie Kuźnia Raciborska	25
Rysunek 5 Proces zarządzania strategicznego	46

Załączniki

Załącznik 1. Diagnoza społeczno-przestrzenno-gospodarcza Gminy Kuźnia Raciborska
Załącznik 2. Raport z badania ankietowego
Załącznik 3. Podsumowanie spotkań z mieszkańcami
Załącznik 4. Karta projektu